

ETT STARKARE SKÅNE

Budget och verksamhetsplan för Region Skåne 2018,
med plan för 2019 och 2020

ALLIANS FÖR SKÅNE

nya
m

Innehållsförteckning

Bättre resultat för skåningen	5
Med fokus på det väsentliga	6
Beslutat, inte verkställt	8
Fokus på primärvården	11
Vård när du behöver	15
Kamp mot köerna	15
Akut förändringstryck	15
Valfrihet och mångfald	16
Flexiblare och mer proaktivt	17
Stärk psykiatri	19
En vård som ser barnets bästa	20
Trygg förlossningsvård	21
Kampen mot cancer	21
Digitala lösningar	21
Stärkt attraktionskraft	25
Kraftinsatser mot sjukskrivningarna	26
Arbetet kan förenklas	26
En röst för Skåne	29
Miljön och det skånska landskap	30
Ett Skåne som hänger samman	31
Kollektivtrafik på rätt väg	33
Skånsk kollektivtrafik i världsklass	33
Trygg och värdig färdtjänst	34
Roa, oroa - och läka	37
Välfärdsvinster	39
Kostnadsökningarna måste brytas	39
635 miljoner mer till skåningarna	39
Investeringar kräver överskott	40
Delade och mindre upphandlingar	40
Vårda välfärdsuppdraget	40
Regionbidrag 2018	41
Vård och hälsa	41
Regional utveckling	41
Övriga	41
Regionfullmäktiges beslut	43
Bilagor	45
1 - Resultatbudget	46
2 - Kassaflödesbudget	47
3 - Balansbudget	48
4 - Regionbidrag	49
5 - Investeringsbudget	51

Bättre resultat för skåningen

Nästa år får Skåne två miljarder kronor mer i ökade skatteintäkter från skåningarna och bidrag från staten. Trots detta vill det rödgröna styret i Region Skåne höja skatten, för att kunna täcka de kostnader som de har tillåtit skena iväg.

Skåningarna ska kunna känna sig trygga i att de förtroendevalda använder skattemedlen på bästa tänkbara sätt. Höjd skatt får aldrig bli något självändamål, utan ska vara en sista utväg när alla andra dörrar har prövats. Med ansvarsfull hushållning av regionens resurser visar vi att det går att få ett positivt resultat på sista raden i nästa års budget, samtidigt som vi låter skåningarna behålla de 635 miljoner kronor som det rödgröna styret vill ta ifrån dem ett par år för tidigt. Pengar som i stället används för att skapa tillväxt i regionen.

I vår budget klarar vi av att ge lika mycket resurser till vården som de rödgröna, trots att vi inte höjer skatten. Vi har lagt en budget med ett resultat på nära 2 procent, medan Socialdemokraterna och Miljöpartiet, i ett scenario där de inte får igenom sin skattehöjning, bara når 1 procent.

För oss i Alliansen är det kärnverksamheten som kommer att stå i fokus. Allt för mycket pengar har under det rödgröna styret slösats på kortsiktig projektverksamhet, som sällan leder någonstans. Vi har även en administration som har tillåtits växa kraftigt. Genom att effektivisera, skala av och framför allt se över projekt, räknar vi med besparingar på ett par hundra miljoner kronor nästa år, i en budget som omsluter nästan 45 miljarder kronor.

I stället vill vi satsa på långsiktiga lösningar för vården som kommer att förbättra för såväl personalen som för skåningen i gemen. I Alliansens budget har vi till och med gett mer resurser till vården, trots att vi inte höjer skatten. Vi vill satsa 200 miljoner på att förstärka vårdcentralerna, vilket är dubbelt så mycket som det rödgröna styret. I denna satsning prioriterar vi att det ska vara lättare att komma i kontakt med vården. Därutöver skjuter vi till ytterligare resurser så att fler läkare ska kunna utbildas till allmänspecialist. Vi stärker med andra ord vårdcentralernas förutsättningar genom att höja ersättningsnivån per patient.

Vidare tar vi larmrapporterna om växande psykisk ohälsa på stort allvar. Vi har beslutat att satsa 15 miljoner kronor mer än de rödgröna på åtgärder för att stärka den psykiska hälsan, med särskilt fokus på barn och ungas situation. Insatserna kommer framför allt att gå till att öka tillgängligheten och att göra det lättare att snabbt komma i kontakt med barn- och ungdomspsykiatri.

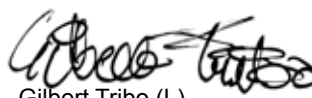
Personalen är vårdens viktigaste tillgång. I en tid då det råder brist på i princip alla kategorier av sjukvårdspersonal, från undersköterskor till specialistläkare, är det oerhört viktigt att Region Skåne blir en attraktiv arbetsgivare. Vi tror att ökat personalinflytande är en del av detta. Vi vill minska detaljstyrningen uppifrån och i stället låta de som bäst kan vården ansvara för den. Ett exempel på detta är att på försök låta personalen på ett av våra sjukhus leda och bestämma över hur vården ska bedrivas.

Nästa år är ett valår och med denna budget och verksamhetsplan visar vi i Alliansen att vi står fortsatt enade om hur Region Skåne ska styras.

För Allians för Skåne den 4 oktober 2017

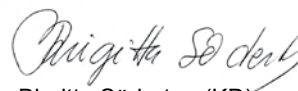
Carl Johan Sonesson (M)

Gilbert Tribo (L)

Birte Sandberg (C)

Birgitta Södertun (KD)

Med fokus på det väsentliga

Vi satsar på vården

Den skånska vården ges ett resurstillskott på mer än 1,9 miljarder kronor. Här listas några av våra särskilda prioriteringar.

En starkare primärvård: 221 miljoner kronor

Det råder inga tvivel om att en stark primärvård är en grundläggande förutsättning för en fungerande vårdkedja i alla led. När vårdcentralerna inte är tillgängliga slår det mot hela sjukvården. Ändå har det rödgröna styret fortsatt att skära ner primärvårdens andel av sjukvårdsbudgeten. Allians för Skåne vill därför för år 2018 öka primärvårdens budget med 221 miljoner kronor i en riktad satsning. Det är mer än dubbelt så mycket som det rödgröna styret satsar extra på vårdcentralerna i sin budget. Vi arbetar för att primärvårdens andel på sikt ska uppgå till en fjärdedel av sjukvårdsbudgeten. Allians för Skåne vill också fördubbla anslagen till Centrum för primärvårdsforskning fram till 2020.

Minska psykisk ohälsa bland barn och unga: 15 miljoner kronor

För att möta den växande psykiska ohälsan bland barn och unga gör vi en särskild tillgänglighetssatsning inom barn- och ungdomspsykiatri. Satsningen på 15 miljoner kronor riktar bland annat in sig på att förstärka Första linjen-mottagningarnas arbete och öka kapaciteten att ta emot samtal på *En väg in*. Väntetiderna till mer specialiserad vård ska också kortas. Samarbetet med skolornas elevhälsovård ska utvecklas. Totalt avsätts 30 miljoner kronor till nya satsningar inom området psykisk hälsa, vilket är dubbelt så mycket som i Styrets budget.

Valfrihet på fyra nya områden

En ökad valfrihet har inneburit en närmare vård för skåningen. Genom att öka konkurrensen och låta invånare själva välja utförare stärks kvaliteten och tillgängligheten. Därför vill vi utöka värdvalen till ytterligare fyra områden, med införande från 1 april 2019. Det gäller barnsjukvård, fritt val av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, öron/nästa/hals, samt allmänpsykiatri.

En tillgänglighetspeng ska korta köerna: 130 miljoner kronor

Vårdköerna fortsätter att öka under det rödgröna styret – det är en utveckling som måste vända. Genom att satsa 130 miljoner kronor på en intern tillgänglighetspeng skapar vi incitament att öka tillgängligheten i de områden där vårdköerna är som störst. Upplägget är samma som fanns i kömiljarden och ska fördelas till de verksamheter som klarar sitt uppdrag med god tillgänglighet. I systemet för prestationsersättning ska hänsyn också tas till andra viktiga kvalitetsfaktorer som produktivitetsutveckling och återinläggningar.

Tillväxt och utveckling för Skåne

Satsning på skåningarnas ekonomi: 635 miljoner kronor

En oförändrad skattesats 2018 ger förutsättningar för tillväxt och ökar skåningarnas ekonomiska frihet. 635 miljoner kronor mer finns därmed kvar i skåningarnas plånböcker. Det märks i alla kommuner: Malmöborna får till exempel 150 miljoner kronor mer, Helsingborgarna omkring 70 miljoner, de i Tomelilla mer än sex miljoner och Kristianstadsborna 40 miljoner kronor.

Påtryckningsarbete för en hållbar infrastruktur

Skånsk infrastruktur behöver upprustas och byggas ut. Inte bara för att möta framtidens utmaningar, utan även för att hålla för de behov som finns i dag. Därför behöver vi se till att Skånes behov tillgodoses i de nationella satsningarna. Järnvägen är i behov av mer resurser för underhåll och det är nödvändigt med utbyggnad, bland annat genom att utöka till dubbelspår på fler sträckor. Säkerheten och framkomligheten på skånska motorvägar måste också bli bättre. E6 och E22 behöver byggas ut till tre körfält i vardera riktning, där kollektivtrafikens behov ska prioriteras.

Satsning på kollektivtrafik som binder samman Skåne: 224 miljoner kronor

Ett Skåne som håller samman är ett starkt Skåne. För att ta vara på arbetstillfällen och möjligheter över hela regionen behöver vi en kollektivtrafik som knyter ihop Skåne. Därför satsar vi på ökad framkomlighet och en kollektivtrafik som går att lita på såväl i städerna som på landet. Vi ökar tillgängligheten i hela Skåne genom ett ökat utbud och genom att säkra hållplatsförsörjningen för bussar på landet. På så sätt ger vi en god anslutningstrafik i hela Skåne. Genom att införa flexibla nattstopp för busstrafiken ökar vi både säkerheten och tillgängligheten för många resenärer över hela regionen.

Beslutat, inte verkställt

Under hela mandatperioden har Allians för Skåne lagt en rad yrkanden, initiativ och motioner som faktiskt har beslutats av regionstyrelsen eller av regionfullmäktige, men som ännu inte har verkställts. Flera av dessa har återfunnits i våra budgetförslag från tidigare år. De handlar om att få ordning på ekonomin, att förbättra tillgängligheten i vården eller att säkra tillväxtförutsättningarna. Samtliga har nonchalerats eller i svepande ordalag viftats undan.

Beslut i regionens demokratiska församlingar ska genomföras. Därför förutsätter vi att bland annat de punkter som finns nedan verkställs senast under 2018, och inte hanteras av det politiska styret som om de vore meningslösa. Deras hantering kan tolkas som beslutstrots och borde vara ett ärende för Region Skånes revisorer.

- Den 10 december 2015 beslöt regionstyrelsen att pröva om det är förmånligt för Region Skåne att bedriva material- och laboratoriesvarstransporter med mera i egen regi.
- Den 10 december 2015 beslöt regionstyrelsen att undersöka möjligheterna att samordna Region Skånes kontor i Bryssel.
- Den 10 december 2015 beslöt regionstyrelsen att undersöka om Region Skånes lokaler kan användas mer effektivt, bland annat i frågan om utrymmen för vård. Beslutet innebar även att Region Skåne ska se närmare på schemalaggningsen av personal så att operationslokaler kan användas under en större del av dygnets timmar än i dag, och att undersöka möjligheterna att låta externa vårdgivare hyra in sig på kvällar och helger.
- Den 14 april 2016 beslöt regionstyrelsen att Region Skåne bör teckna en avsiktsförklaring om samarbete med Försvarmakten gällande personalförsörjning. Frågan har delvis verkställts.
- Den 27 september 2016 beslöt regionfullmäktige att utreda och ge förslag på hur Region Skåne kan inrätta en särskild mottagning för kvinnor och män som har blivit våldtagna.
- Den 27 september 2016 beslöt regionfullmäktige att journaler ska tillgängliggöras för personal vid hembesök, samt för ambulanspersonal.
- Den 1 juni 2017 beslöt regionstyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp av vårdgivare med representanter från både offentlig och privat vård, som tar fram förslag på effektivisering av vårdadministrationen.
- Den 1 juni 2017 beslöt regionstyrelsen att införa ett system som ökar patientmakten genom att göra det enklare för patienter att jämföra den skånska vården i syfte att utveckla de skånska vårdcentralerna till att bli bäst i landet både avseende kvalitet och tillgänglighet.
- Den 19 september 2017 beslöt regionfullmäktige att Region Skåne ska verka för att E6:an ska byggas ut med ett extra körfält i vardera riktning.

FAX VORIS

P
♿
3 tim

Foto: Christian Dirksen

Fokus på primärvården

De senaste åren har primärvården fått en allt mindre andel av vårdbudgeten. De utredningar som gjorts kring den nära vården visar med all tydlighet att utvecklingen borde gå åt andra hållet, primärvårdens andel av vårdbudgeten bör över tid öka till en fjärdedel. I dag har andelen, efter det rödgröna styrets nedskärningar, sjunkit från 17 till cirka 15 procent. Redan för år 2018 vill Allians för Skåne tillföra 221 miljoner kronor i en satsning på primärvården – en satsning som är dubbelt så stor som den S och MP gör.

Allt för få av patienterna i den skånska vården har tillgång till en fast läkarkontakt. Patienter med störst behov av kontinuitet ska kunna välja att lista sig hos en specifik läkare. För att ta nästa steg i målet att förbättra de skånska vårdcentralerna ska Region Skåne ta fram en handlingsplan med åtgärder i syfte att utveckla de skånska vårdcentralerna till att bli inte bara bäst i landet utan komma upp i nivå med jämförbara länder gällande kvalitet och tillgänglighet. Endast 52 procent av de skånska patienterna fick träffa samma läkare vid sina besök på vårdcentralen (enligt Nationell Patientenkät 2016). I Sverige är det generellt drygt 60 procent av patienterna som har fast läkarkontakt, motsvarande andel i flera jämförbara länder är högre än 90 procent.

Allians för Skåne vill gå före och visa att trygga patienter med kontinuerlig kontakt till egen läkare eller kontaktsjuksköterska är nyckeln till en både god och effektiv vård. I första hand måste detta säkerställas för gruppen äldre multisjuka och kroniskt sjuka patienter med kontinuerligt vårdbehov.

Att det finns fler allmänläkare är en förutsättning för att vårdcentralerna ska kunna tillgodose behovet av en fast läkarkontakt. Varje år ska Region Skåne tillföra 60 utbildningsplatser för specialisttjänst i allmänmedicin. För att komma upp i tillgänglighet och skifta över resurser till primärvården vill Allians för Skåne dessutom inrätta 15 utbildningsplatser för läkare som kan erhålla kompetens i allmänmedicin som andra specialisering.

Hälsovalet har medfört att skåningarna har fått fler vårdcentraler att välja på. Tyvärr har det nuvarande styret drivit igenom stora försämringar för vårdcentralerna, vilket har inneburit att nästan tre av fyra vårdcentraler går med stora underskott och att öppnandet av nya vårdcentraler i privat regi helt har avstannat. Offentligt drivna vårdcentraler kan gå med förlust år efter år utan det innebär någon konsekvens, deras underskott blir i realiteten en extra tilldelning. Vårdcentraler i privat regi måste klara sig med de medel som är tilldelade efter de gemensamma villkoren, annars går de i konkurs. Samtidigt ligger de privat drivna vårdcentralerna ofta väsentligt högre i nöjdhet i den nationella patientenkäten, och tar hand om en ökande överströmning av

patienter från ett antal av de offentligt drivna vårdcentralerna. Det blir både en förlust för de privata vårdgivarna och en förlust i välfärden när inte Region Skånes vårdcentraler lever efter samma höga krav.

Tidsgränserna för uppsägning av avtal i ackrediteringsvillkoren har dessutom kortats och dialogen mellan vårdaktörer och Region Skåne är svag. Det minskar tryggheten för både patienter och personal, och äventyrar tillgången på god vård inom samtliga vårdval som finns kvar i Skåne, efter att vårdvalet multimodal smärtbehandling har lagts ner av det rödgröna styret. I slutändan drabbar försämringar i utbudet av vård alla skåningar som vill ha en nära och trygg vård. Allians för Skåne vill därför i ett första steg återställa villkoren för vårdvalsaktörerna avseende uppsägningstid och se över ersättningsnivåer som är så låga att aktörer säger upp sina avtal med regionen.

Vårdcentralerna i Region Skåne har med Hälsovalet slagit in på en bättre väg, men det finns fortfarande stor förbättringspotential. Konkurrenten mellan närliggande vårdcentraler kan utvecklas mer, vilket märks framför allt på bristen av information till medborgarna från enskilda enheter, men också på bristen av profilering, specialisering och innovationer. Det går att förbättra mycket av tillgänglighet och öppettider så att vårdcentralerna blir ännu mer tillgängliga utifrån patienternas behov.

Vårdcentralerna ska ha ett nära samarbete med de skånska sjukhusen och ges ännu mer frihet att under 2018 på egen hand utveckla, specialisera och marknadsföra sina aktiviteter. I linje med behovet att öka primärvårdens andel av de totala sjukvårdsresurserna ska sjukvårdsförvaltningarna tillsammans med vårdcentralerna arbeta strukturerat med att föra ut vården närmare patienterna. Helg- och kvällsöppet tar Allians för Skåne tydligt och målmedvetet sikte mot, men en förutsättning är att bristen på specialister i allmänmedicin åtgärdas. För att detta arbete ska komma framåt måste sjukhusens läkare ha rätt förutsättningar att samarbeta med vårdcentralerna och tillföra kompetens till den nära vården.

- Öka primärvårdens andel av den samlade vårbudgeten, med målsättning att den på sikt ska utgöra en fjärdedel av denna.
- Inrätta 15 utbildningsplatser för dubbelspecialistutbildning för läkare.
- Patienter med stort och återkommande vårdbehov, och då i första hand kroniskt sjuka och äldre, ska garanteras fast läkarkontakt. Genomförandeplan klar 2018.
- Fler skånska vårdcentraler ska erbjuda en bredare vårdkompetens.
- Sjukvårdsförvaltningarna ska tillsammans med vårdcentralerna arbeta strukturerat med att föra ut vården närmare patienterna.
- Återställ tidsgränserna och förbättra dialogen kring förändringar i vårdvalens ackrediteringsvillkor.

Foto: Jenny Brandt

Foto: Christiaan Dirksen

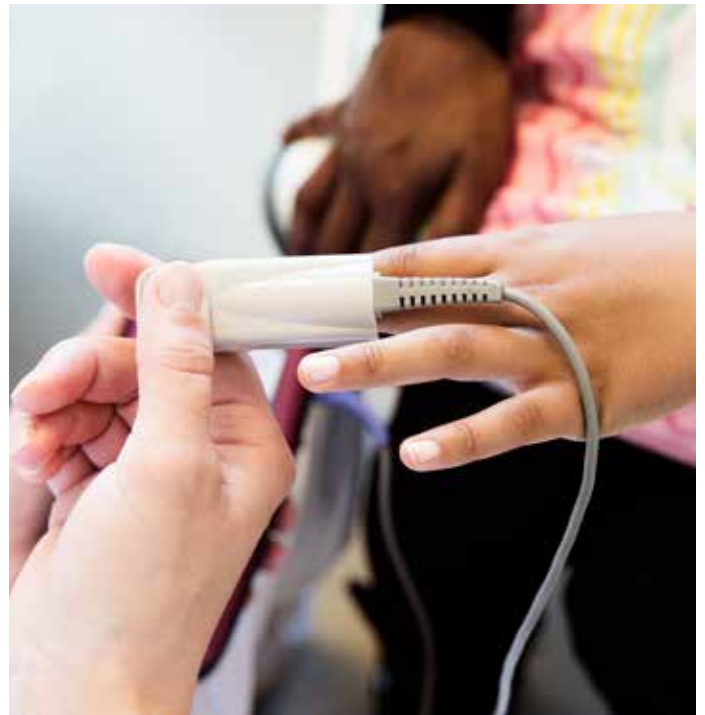

Foto: Jenny Brandt

Foto: Maria Eklind

en avdelning där omhändertagandet motsvarar det vård- och tillsynsbehov som kommunernas särskilda boenden erbjuder. På detta sätt frigörs vårdplatser till en kostnad som vida understiger kostnaden för vanliga vårdplatser.

Ett koncept kring samarbetet mellan primärvård, slutenvård och kommun har utvecklats i projektet Hälsostaden Ängelholm med lyckat resultat och fått allt mer av vården att ske på rätt vårdnivå för de aktuella patienterna. Vi vill nu lyfta konceptet vidare och implementera och tillgängliggöra det i övriga delar av regionen så att det kan komma alla skånska patienter till godo.

Svenskt Näringsliv har i en rapport om skillnader mellan akutsjukhus i Norden (maj 2016) konstaterat att de svenska sjukhusen producerar mindre vård än övriga. Detta är en utmaning som måste tas på allvar. Region Skåne har mycket att lära av studien och ska därför göra en motsvarande, egen genomlysning av den skånska sjukvården, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. En del i detta ska vara att tillsätta en arbetsgrupp av vårdgivare, som har att ta fram förslag på hur vårdadministrationen ska kunna effektiviseras.

Tyvärr ser vi att Region Skåne inte klarar sina mål på ett bra sätt inom framför allt vissa akutavdelningar runt om på de skånska sjukhusen. Det har i medierna även under 2017 gått att ta del av den tuffa situation som råder på akutmottagningarna, där det bland annat saknas personal. Även på våra andra sjukhus är situationen ansträngd. Detta medför att en redan hårt belastad personal får jobba allt hårdare för att kunna ge god vård.

- Införa en ambulanssjukvårdsavgift.
- Sprida hälsostadskonceptet i Ängelholm till övriga delar av regionen.
- En genomlysning av den skånska sjukvården ska göras, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt.
- Avdelningar för utskrivningsklara patienter inrättas på alla skånska sjukhus.
- Multisjukas vård ska förbättras genom att HSL-avtalet med kommunerna följs.

Valfrihet och mångfald

Inom vården behövs olika aktörer för att främja vårdens utveckling. Erfarenheterna från de två sjukhus som i dag drivs av externa operatörer – Bollnäs sjukhus, i socialdemokratiskt styrda Gävleborgs län, och S:t Görans akutsjukhus, i alliansstyrda Stockholms läns landsting – är att personalen är oerhört nöjd med sin arbetsmiljö och att verksamheten drivs lika bra men till en lägre kostnad än i de offentligt drivna. Därför ska Region Skåne snarast förbereda sig för upphandling av vård vid två av de skånska sjukhusen.

På samma sätt finns det anledning att öppna den egna verksamheten för personalen. Region Skåne ska vara en bra arbetsgivare och använda medarbetarnas idéer och initiativförmåga på bästa sätt. Detta ska självfallet göras i den dagliga verksamheten på alla enheter, men också i form av att underlätta för anställda att ta över verksamhet, till exempel genom att starta personalkooperativ. Det kan handla om en enskild avdelning på ett sjukhus eller en vårdenhet. För att bygga framtidens sjukvård ska Region Skåne vara öppet för att viss vårdverksamhet får ledas av professionella styrelser. Vi vill inleda ett försök med ett av våra sjukhus ska drivas av professionen själv.

Idéburna organisationer utgör en viktig samhällskraft som Region Skåne kan bli bättre på att tillvarata. Partnerskap finns sedan tidigare mellan Region Skåne och olika idéburna organisationer rörande vissa insatser inom vårdsektorn, men här finns möjlighet att fördjupa och bredda samarbetet ytterligare. I det framtida skånska vårdutbudet vore det välkommet med någon vårdcentral, eller annan ny vårdenhet, driven på idéburen grund.

För att ytterligare utveckla sjukvården och öka valfriheten för skåningarna vill Allians för Skåne under 2018 förbereda för att införa fyra nya vårdval. Inom barnsjukvården ser vi ett omfattande behov av fler barnläkare, Skåne har en växande och relativt ung befolkning. Med ett vårdval för barnsjukvård och ett inom öron/näsa/hals skulle närheten till vård stärkas över hela Skåne och trycket på akutmottagningarna minska. Goda synergieffekter kan uppnås då barnläkare och öronläkare har möjlighet att starta verksamhet tillsammans. Den psykiska ohälsan växer och måste bemötas, vilket görs genom att ge patienter och personal ökad frihet inom allmänpsykiatri. Ett vårdval för öppenvårdspsykiatri ska införas. Det sker också en ständig teknisk utveckling av nya hjälpmedel för funktionsnedsatta och genom ett vårdval på detta område öppnas marknaden för tekniska hjälpmedel och rehabilitering. Vi vill också införa en särskild ersättning till vårdcentraler som har mottagning för vuxna personer med funktionsvariation.

Återkommande under styrets mandatperiod visar det sig att man väljer att enbart rikta kostnadskontrollerande åtgärder mot vårdvalen, men inte mot den verksamhet som drivs av Region Skåne. Villkor, kostnadskontroll och uppföljning måste gälla lika oavsett huvudman för vården. Det är lika viktigt med hög tillgänglighet och god kvalitet i alla vårdval.

Att värna konkurrens och en mångfald av aktörer handlar om att värna den enskilde patientens ställning. Det kan också sätta ett positivt tryck på att förbättra den bemötandekultur som råder inom vissa delar av regionens egen verksamhet.

När det finns flera alternativ att välja mellan kan inte vårdgivarna ta sina patienter för givna, utan måste anstränga sig lite extra när det gäller bemötande, tillgänglighet och kvalitet. I dag kan det vara svårt att alltid hitta rätt i den skånska vården med många olika aktörer. Allians för Skåne vill därför göra det enklare för skåningen att hitta lättillgänglig information om de olika vårdgivarna när det gäller till exempel öppettider, tillgänglighet och bemötande. På så sätt får fler skåningar möjlighet att utifrån egna önskemål hitta den vårdcentral som passar bäst för dem.

Många patienter upplever att det är krångligt att få vård. Detta gäller allt från bristfälliga kontaktvägar in i vården till oklar samordning mellan olika vårdgivare. Vården måste bli bättre på att möta upp patienternas önskemål. Telefonköer ska kortas och öppettider förlängas. Smartare bokningssystem och andra kontaktvägar in i vården ska utvecklas genom e-hälsosatsningar och satsningar på nya journalsystem.

- Upphandling av vård vid två av de skånska sjukhusen ska förberedas.
- Försök med ett professionslett sjukhus ska inledas.
- Personalen ska få ta över driften av minst två vårdcentraler.
- Utredda formerna för hur ett vårdval inom barnsjukvård, fritt val av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning och inom öron/näsa/hals ska kunna införas den 1 april 2019.
- Utredda formerna för hur ett vårdval inom allmänpsykiatri ska kunna införas den 1 april 2019.
- Införa en särskild ersättning till vårdcentraler som har mottagning för vuxna personer med funktionsvariation.
- Vården ska öppnas mer för idéburna aktörer.
- Telefontillgängligheten och andra kontaktvägar in till sjukvården ska förbättras.

Flexiblare och mer proaktivt

För att säkra en god och värdig vård för den ökande gruppen äldre multisyjuka krävs ordentliga förändringar av hälso- och sjukvården. Primärvården ska i ökad omfattning erbjuda hembesök, också med ett hälsofrämjande syfte. Äldrevårdscentraler behövs i varje skånsk kommun, ett beslut som är fattat av regionfullmäktige och som också måste se till att genomföras. De äldrevårdscentraler som finns idag har fallit väl ut och nu är det på tiden att fler blir tillgängliga för alla skånska patienter över 75 år.

Avancerad hemsjukvård ska byggas ut så att det blir ett alternativ för fler. Ett mobilt testlabb ska införas, vilket innebär att läkaren och sjuksköterskan vid hembesök snabbt kan ta prover och få resultat på plats. Något som också ökar möjligheten att flytta vården närmare patienten. Därmed kan onödiga inläggningar undvikas och många äldre kan få den rätta hjälpen i sina hem istället för på sjukhuset. Samverkan med den kommunala hemsjukvården måste förbättras och för att nå dit är hälso- och sjukvårdsavtalet med de skånska kommunerna en nyckel. Genom detta avtal stärks tryggheten och det förebyggande arbetet för de multisyjuka patienter som alltför ofta trillar mellan stolarna. Denna budgets riktade primärvårdssatsning ska säkra att Region Skåne lever upp till sina åtaganden i avtalet.

Vården i livets slutskede har inte getts tillräcklig prioritet under mandatperioden. Den strategiska planens mål om en mer jämlik vård i Skåne kommer inte att nås. En ny plan om utbyggnad måste tas fram och fastställas under 2018. Den palliativa avdelningen i Trelleborg, som har varit stängd i snart två år, ska snarast återöppnas med minst sex vårdplatser som lever upp till kraven om specialiserad palliativ vård.

Genom olika typer av tilläggsuppdrag ges möjligheten att flytta ut mer av vården till vårdcentralerna. Därför är det positivt med de olika extramottagningar som finns runt om i Skåne. Det är ett arbetssätt som fler skånska vårdcentraler bör erbjuda och vilka typer av mottagningar på vårdcentralerna man kan etablera bör bli fler. I dag finns det inte ett allmänt vaccinationsprogram för äldre som det gör för barn och unga. I väntan på ett nationellt program behöver Region Skåne gå före och utreda ett regionalt vaccinationsprogram för äldre. Att sjukvården tidigt förebygger sjukdomar kan bidra till förbättrad livskvalitet.

Säker läkemedelsbehandling är en prioriterad patientsäkerhetsfråga. Under 2018 ska fler läkemedelsgenomgångar genomföras bland äldre patienter med fler än fyra läkemedel. Skånemodellen för läkemedelsgenomgångar, den så kallade LMM-modellen ska

följas, vilket bidrar till ökad kvalitet och ett mer strukturerat och likvärdigt arbetssätt. Region Skåne befinner sig idag långt ifrån det egna lågt satta målet om att minst hälften av målgruppen ska få en sådan genomgång, vilket är ytterst allvarligt. Insatser riktas därför mot detta under 2018.

I Skåne används mest antibiotika i landet, och ett särskilt fokus ska läggas på att förskrivningen av antibiotika sker i enlighet med läkemedelsrådets anvisningar.

Under livets gång finns sjukvården som en livräddare och hjälper oss att bli friska. När olyckan är framme eller vid exempelvis transplantationer behövs utöver en välfungerande sjukvård tillgång till blod för att sjukvården ska ha möjlighet att rädda liv. Även om tillgången till blod har ökat de senaste tjugo åren finns det i dag ett stort behov av fler donatorer för att säkerställa att alla människor kan få de bästa förutsättningarna att bli friska. Därför måste Region Skåne se över hur möjligheterna att ge blod kan bli ännu bättre.

Sjukvården ska finnas till för alla oavsett om en person har en funktionsnedsättning. Tyvärr finns det fortfarande grupper som inte får det rätta bemötandet i sjukvården. En stor sådan grupp är barn, ungdomar och vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder, NPF, vilka omfattar autismspektrumdiagnoser, ADHD, ADD och Tourettes syndrom. Gemensamt för dessa diagnoser är att individerna i olika hög grad har svårt med kommunikation och social interaktion. För att möta denna grupp på bästa sätt bör personal som jobbar patientnära med neuropsykiatriska diagnoser få utbildning för att kunna bemöta patienterna på ett bra sätt.

Region Skåne ska fortsätta att utveckla användandet av naturunderstödd rehabilitering som komplement till exempelvis sjukgymnastik för att motverka bland annat stressrelaterade sjukdomar.

De senaste åren har risken för att Skåne drabbas av terrorattacker ökat. Region Skånes rutiner vid händelse av terrorattacker måste uppdateras så att exempelvis Region Skånes sjukvårdssystem är anpassat till säkerhetspolisens reglementen och rutiner och därmed kan fungera vid en eventuell terrorattack.

En mottagning för sprututbyte bör införas i sydöstra Skåne. Hittills har införandet förhindrats av att det inte finns en fullvärdig infektionsklinik i Ystad. Region Skåne bör uppvakta regeringen i frågan för att finna en lösning.

Den skånska sjukvårdens olika nivåer behöver renodlas tydligare och en ökad specialisering krävs för att skapa en bättre sjukvård. Som ett led i detta arbete ska Hässleholms sjukhus utnämnas till ett skånskt centrum för ortopedisk ledplastik, vilket inte innebär att den ortopediska verksamheten i Trelleborg flyttas.

Det finns goda skäl att investera i operationsrobotteknik för att utveckla den kirurgiska vården vid CSK, något som bör göras under 2018 i enlighet med tidigare beslut. Däremot är det viktigt att fortsatta insatser måste till för att säkra tillgången på utbildad personal så att en sådan investering kan genomföras på ett patientsäkert och effektivt sätt.

När vi pratar om sjukhusvården är det också väldigt viktigt att prata om den mat som serveras till patienterna som en naturlig del av vårdkedjan. Maten har en stor vikt i patientens tillfrisknande och därför måste den mat som serveras vara näringsriktig och aptitlig.

- Inrätta ett mobilt testlab i syfte att föra vård närmare patienten.
- En ny strategisk plan för utbyggnad av specialiserad palliativ vård ska fastställas.
- Den palliativa avdelningen i Trelleborg återöppnas med minst sex vårdplatser.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under 2018 informeras om att målet för läkemedelsgenomgångar har uppnåtts.
- Minst en äldrevårdcentral ska finnas i varje kommun.
- Region Skånes rutiner vid händelse av terrorattack skall förnyas.
- Hässleholms sjukhus ska utnämnas till ett skånskt centrum för ortopedisk ledplastik.

Stärk psykiatrin

Under mandatperioden har såväl arbetsmiljöproblem som brister i bemötande av patienter fortsatt inom den skånska psykiatrin. Insatser har gjorts men ett ständigt förbättringsarbete måste till. Samtidigt pågår en fantastisk kunskapsutveckling inom den psykiatriska forskningen internationellt som inte tas tillvara. Det är helt oacceptabelt att psykiatrin i Region Skåne fortfarande måste brottas med värdegrundsfrågor och alltför hög personalomsättning, när det finns utrymme att vara ledande inom behandling av psykiatriska sjukdomar.

För att utveckla och förbättra psykiatrin bör Region Skåne upphandla hela eller delar av slutenvårdspsykiatrin. Erfarenheter från öppenvårdspsykiatrin har visat att en mångfald av aktörer har höjt kvalitén och patienterna har blivit mycket mer nöjda med sin vård. När vården kan utvecklas av professionen kommer också ansvarstagande och yrkesrollernas status inom psykiatrin att höjas, värdet och nödvändigheten av att ge en vård i framkant tydliggörs. Det viktiga är att denna utveckling säkerställs för hela Skåne.

Vid psykiska akuta sjukdomstillstånd är tillgänglighet väldigt avgörande för patienten, både när det gäller att snabbt få respons men även när det gäller att snabbt komma i kontakt med rätt vårdinstans. Framför allt vid tillfällen där risk för självskada föreligger är rätt typ av vårdinsatser otroligt viktigt. Ett exempel på bra arbetssätt både för patienter och personal är den psykiatriambulans som vi krävde i förra årets budget och som regionfullmäktige sedan dess har tagit beslut om att prova. En ambulans som kan rycka ut i samband med larm om psykisk ohälsa i stället för polisen och därför med rätt utbildad vårdpersonal kan påbörja de vårdande insatserna omedelbart. Därför tycker vi att det är viktigt att försöket med psykiatriambulans i Region Skåne nogsamt utvärderas för att det i förlängningen eventuellt ska kunna permanentas och kunna utföras likvärdigt i hela Skåne.

Trycket på psykiatrins öppenvård har ökat kontinuerligt och det är av största vikt att samarbete med primärvården utvecklas och förstärks för att klara av en större andel av patienter med psykisk ohälsa. En av de åtgärder som visat sig ha mycket god effekt vid de tillstånd som är aktuellt för primärvården att behandla, är internetbaserad kognitiv beteendeterapi (KBT). Allians för Skåne vill se ett samlat grepp för hela den skånska primärvården i att ta tillvara möjligheterna med denna form av terapi. Vidare bör Centrum för primärvårdsforskning ges ett fortsatt uppdrag till att utreda användande av mindfulness på vårdcentralerna.

Ett viktigt förebyggande arbete mot psykisk ohälsa för unga vuxna finns i de insatser som görs via Studenthälsan. Här ser vi stora hälsomässiga vinster med ett fördjupat samarbete mellan Region Skåne och Studenthälsan. Det finns också anledning att se över hur det samlade stödet till unga vuxna fungerar idag i Skåne, och hur det kan utvecklas. En sådan utredning bör genomföras under 2018.

Den stora strömmen av asylsökande, ensamkommande barn har avstannat, men behovet av vård inom psykiatri och primärvård för denna grupp kommer vara fortsatt stort. Ett gott samarbete med och tydlig ansvarsfördelning mellan Region Skåne och de skånska kommunerna är viktigt för att samhällets samlade resurser ska kunna användas så effektivt som möjligt i ett långsiktigt arbete för förbättrad psykisk hälsa och möjliggörande för en bra väg in i samhället och livet för framtiden.

- Tillse att beslutet om en försöksperiod för en psykiatriambulans verkställs och utvärderas med ett därpå följande beslut om eventuell permanentning.
- Upphandla del eller delar av slutenvårdspsykiatrin.
- Införa internetbaserad kognitiv beteendeterapi som erbjuds patienter i primärvården.
- Ge fortsatt uppdrag till Centrum för primärvårdsforskning att utreda användande av mindfulness på vårdcentralerna.
- Initiera ett fördjupat samarbete mellan Region Skåne och studenthälsans mottagningar.
- Öka det psykiatriska stödet till boenden för asylsökande med syfte att hjälpa ensamkommande barn in i samhället.

En vård som ser barnets bästa

Den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar på ett oroväckande sätt och utgör en vår tids största samhällsutmaningar. Hälso- och sjukvården måste genom ökad samverkan med kommuner och andra aktörer erbjuda barn och deras föräldrar ett så tidigt och adekvat stöd som möjligt. Inom ramen för vårt tillskott till området psykisk hälsa, görs en särskild satsning om 15 miljoner kronor för att stärka barn- och ungdomspsykiatriens kapacitet och minimera väntetiderna. Första linjen-mottagningarna för barn med lätt till medelsvår psykisk ohälsa ska ges förutsättningar att förbättra sin tillgänglighet, så att vård kan ges inom rimlig tid i hela Skåne. Föräldrastödet på mottagningarna ska utvecklas och stärkas, och i de delar av Skåne där ohälsan är störst, ska fler riktade insatser genomföras. Det förebyggande och utåtriktade arbetet ska utvecklas och samarbetet med kommunernas elevhälsa ska intensifieras. När det gäller kontaktvägarna in till vården så fungerar de inte fullt ut idag, vilket medför att alltför många inte når fram när man väl bestämmer sig för att söka hjälp. Telefonlinjen En väg in måste därför ges förbättrade möjligheter att möta det höga söktryck som finns. Vidare är det av största vikt att hålla nere väntetiderna och utveckla kvalitén även inom övriga delar av BUP, så att barn och unga med mer komplexa behov också garanteras rätt hjälp i rätt tid och att hela vårdkedjan fungerar.

Starka familjer är en förutsättning för goda uppväxtvillkor. I Skåne ska det finnas god tillgång till familjecentraler, minst en i varje kommun. Den mobila ungdomsmottagningen som finns i Skåne används enligt oss alldeles för lite och vi anser därför att nyttjandegraden av den bör öka ytterligare för att tillgängliggöra den i än fler skånska kommuner.

Barn med dyslexi får inte samma start i livet och skolan som andra barn, vilket beror på att samhället upptäcker dessa barn för sent. Det är oacceptabelt, därför vill vi att kommunerna tillsammans med Region Skåne skapar en gemensam vårdgaranti så att barn med dyslexi blir tidigt upptäckta och kan få den hjälp de behöver.

Idag får inte alla skånska barn tillgång till vaccination mot rotavirus. Rotavirus är ett virus som oftast drabbar små barn från ett år upp till två års ålder. När ett barn insjuknar drabbas de av kraftfulla kräkningar och diarré. Så snart regeringen fattat beslut om att finansiera denna åtgärd som finns deras budget ska sjukvården därför se till att vaccination för rotavirus ges på alla BVC-mottagningar när övriga vaccinationer tas i Region Skåne och därmed också införs i det allmänna vaccinationsprogrammet i Skåne.

- En särskild tillgänglighetssatsning görs inom barn- och ungdomspsykiatrien och Första linjen-mottagningarna.
- Inrätta minst en familjecentral i varje skånsk kommun.
- Tillsammans med Kommunförbundet Skåne ska Region Skåne aktivt arbeta för att det införs en borte tidsgräns på 120 dagar för hela dyslexiutredningsprocessen.
- Utveckla samarbetet med skolornas elevhälsovård för att öka det förebyggande arbetet rörande ungas psykiska ohälsa.
- Öppettiderna för ungdomsmottagningarna blir mer flexibla.
- Den mobila ungdomsmottagningen ska användas i fler skånska kommuner, och den digitala ungdomsmottagningen ska utvecklas.

Trygg förlossningsvård

Förlossningsvården ska ges högsta prioritet. Blivande föräldrar måste känna sig trygga med att det finns plats på förlossning och BB när så behövs. Antalet hänvisningar till andra kliniker är idag för höga och måste minimeras. Allians för Skåne vill se fler tillgängliga förlossningsplatser. Insatser ska vidtas för att säkra kompetensförsörjningen när det gäller barnmorskor. Vidare vill vi utreda möjligheterna att erbjuda konceptet BB-hemma till de föräldrar som vill. Konceptet möjliggör fortsatt trygg vård hemma efter så kallad tidig hemgång och förebygger behovet av nya sjukhusbesök genom att en barnmorska gör uppföljande besök i hemmet och håller daglig kontakt med föräldrarna. För att samordna och ytterligare utveckla kunskapen inom förlossningsvården ska ett regionalt kompetenscentrum för förlossningsvård och eftervård inrättas under 2018.

Behovet är stort av ökade medel till den skånska neonatalvården. Allt fler för tidigt födda barn kan räddas med bättre utrustning och högre standard på lokalerna för att främst minska smittspridning som är en stor risk. Detta är ett område där Region Skåne har byggt upp en framgångsrik specialistverksamhet och där vi bidrar med kompetens och vård till andra landsting. För att kunna säkerställa och utveckla neonatalvården för framtiden tillförs denna viktiga verksamhet 15 miljoner kronor i en särskild satsning.

- Utreda möjligheten att erbjuda konceptet BB-hemma.
- Inrätta ett regionalt kompetenscentrum för förlossningsvård och eftervård.

Kampen mot cancer

I den regionala cancerplanen 2015–2018 beskrivs en rad åtgärder som måste vidtas för att säkra en cancervård som klarar av att möta de ökade behov som kommer av att allt fler insjuknar i cancer. Genomförandet av planen måste säkerställas och ges högsta prioritet under kommande år. De standardiserade vårdförloppen, som syftar till att korta tiden till behandling och göra patienten mer delaktig i vårdprocessen, ska bli fler och tidsgränserna inom förloppen ska efterlevas bättre än idag. För att öka patientens trygghet genom hela vårdprocessen ska såväl tidig diagnostik som rehabilitering efter genomförd behandling förbättras. Det är också angeläget att alla patienter garanteras en kontaktsjuksköterska med den kontinuitet och trygghet som det innebär.

Forskningen upptäcker ständigt nya behandlingsmetoder som gör att vi nu och i framtiden kan bota allt fler cancer typer. Vi måste dock förbättra livsvärldigheten i behandlingsprocessen.

Arbetet med förbättringar inom den skånska cancervården ska därtill ha som fokus att minska de oförsvarbara skillnader som finns mellan olika delar av Skåne, till exempel avseende tillgång till prostatacancervård. Nuvarande situation är oförenlig med hälso- och sjukvårdslagens målsättning om vård på lika villkor.

Inom cancervården har så kallade standardiserade vårdförlopp bidragit positivt till att korta väntetider och öka patientens delaktighet i vården. Liknande vårdförlopp ska tas fram och tillämpas inom fler vårdområden.

- Insatserna i cancervården för att korta köerna, införa fler standardiserade vårdförlopp och säkra genomförandet av regionala cancerplanen ska fullföljas.
- Alla med en cancerdiagnos ska erbjudas en kontaktsjuksköterska.

Digitala lösningar

Det är viktigt att Region Skåne anpassar sig till ny teknik och fortsätter att utveckla vården genom digitalisering där det är möjligt. Genom exempelvis digital tidsbokning till vårdcentraler, självcheckning på vårdcentraler och sjukhus, möjlighet att kontinuerligt och på distans följa sina mätvärden utan att behöva konsultera en läkare eller införandet av digitala vårdbesök kan varje patient få en ökad självständighet, tillgänglighet och bättre förståelse för och överblick över den egna hälsan. Region Skåne ska samtidigt erbjuda stöd till patienter för att introducera e-tjänster och för att säkra att patienterna enkelt ska kunna tolka den medicinska information som de får tillgång till.

Investeringen i ett sammanhållet digitalt vårdinformationssystem är en viktig början på de åtgärder som Region Skåne måste göra avseende digitalisering, men mycket mer behöver göras. Vi är övertygade om att satsningar på e-hälsa i längden kommer att innebära en minskning av kostnaderna för hälso- och sjukvård. Digitaliseringens möjligheter kan förenkla och effektivisera administrationen för personalen, men även minska patienttrycket på vårdcentralerna genom digitala vårdbesök. Det bör dock poängteras att digitala vårdtjänster inte bör ses som en helt egen form av verksamhet fränkopplat det reguljära vårdutbudet, eller något som endast kan nås av vissa skåningar. De digitala vårdtjänsterna bör snarare integreras så att samtliga vårdgivare, oavsett om det gäller privat verksamhet eller egen regi, ska ges möjlighet att införa digitala vårdbesök. Särskilt den digitala ungdomsmottagningen ska utvecklas, då det rör en målgrupp som i stor utsträckning efterfrågar tillgänglighet via digitala kanaler.

Region Skåne ska arbeta för att Skåne ska bli en europeisk testbädd för moderna e-lösningar inom hälso- och sjukvård och ska samarbeta med det regionala näringslivet om utveckling av lösningar inom e-hälsa och mobil vård. Regionen ska också vara pådrivande för att de digitala möjligheterna används fullt i samarbetet med kommunerna. Ett exempel är så kallad samordnad individuell plan (SIP), som upprättas i samverkan med kommunerna, patienten och de anhöriga, för att säkra att rätt vårdinsatser sker på rätt sätt. För att alla fördelar av dessa planer ska komma patienten till del krävs att dagens hantering digitaliseras.

15 miljoner kronor av e-hälsoberedningens budget reserveras för satsningar på pilotprojekt för att den utveckling som behövs ska kunna komma igång ytterligare under 2018. Satsningen är nödvändig för att ta Region Skånes arbete inom hälso- och sjukvården in i framtiden, både för våra patienter men också för personalen vars arbete kan underlättas avsevärt.

Även om ett beslut är fattat att investera i ett sammanhållet digitalt vårdinformationssystem behöver åtgärder göras redan under 2018. Det måste säkerställas att remisser och svar kan skickas digitalt mellan olika vårdaktörer. Detta för att underlätta för den skånska vårdpersonalen redan innan det nya vårdinformationssystemet är på plats.

Den senaste tiden har vi tydligt i vår omvärld sett vikten av en god IT-säkerhet. Region Skåne hanterar många känsliga uppgifter i sina system och därför är det också av största vikt att vår organisation har en god IT-säkerhet.

De delar av regionen som i dag saknar bredband via fiber måste få det, så att tillgången till e-hälsa och digitala vårdlösningar blir jämlika i hela Skåne.

- Skapa ersättningsmodeller för att kunna utveckla e-hälsa, ge jämlik vård via digitala kanaler och ersätta vårdgivare som använder e-tjänster.
- Uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att integrera digitala vårdtjänster som en del i det reguljära vårdutbudet under 2018, där samtliga vårdgivare ska ges möjlighet att införa digitala vårdbesök via video, text eller andra digitala kanaler.
- Reservera 15 miljoner kronor av e-hälsoberedningens budget till satsningar på pilotprojekt.
- Med fler former av e-hälsa kan delar av administrationen och tillgängligheten i Region Skånes verksamheter förbättras, till exempel digitala vårdbesök.
- Under 2018 säkra så att remisser och svar inom Region Skåne kan skickas digitalt mellan olika vårdaktörer.
- Säkra en god IT-säkerhet inom Region Skåne.
- Fortsatt arbeta för att tillräcklig tillgång till bredband via fiber i alla delar av Skåne prioriteras.

Foto: Christiaan Dirksen

Foto: Christiaan Dirksen

Foto: Christiaan Dirksen

Stärkt attraktionskraft

Region Skåne måste agera ännu tydligare än i dag för att säkerställa framtida kompetensförsörjning. Det handlar främst om att ta hand om alla medarbetare på ett så bra sätt att fler vill arbeta hos oss. Regionen ska vara ett föredöme arbetsmiljömässigt. Personalen ska känna trivsel och trygghet. Inflytandet över den egna arbetssituationen kan i många fall förbättras, både vad avser bättre tekniska lösningar och genom kortare beslutsvägar. Därigenom blir också delaktigheten större. Med fler vårdval får också vårdprofessionen fler arbetsgivare att välja mellan.

Att ställa tydliga mål om att ansvar och befogenheter ska delegeras nedåt i organisationen och att minska antalet chefsled mellan vårdande personal till högsta beslutande ledning är en viktig nyckel för att skapa delaktighet och engagemang hos personalen. När beslut kan fattas på samma nivå som där arbetet ska utföras skapar det en organisation som är mer flexibel i att ta tillvara sina resurser, och Region Skåne kan då ge mer vård samtidigt som resurserna räcker till.

Skåne behöver fler specialistutbildade sjuksköterskor. Många av de arbetsuppgifter som i dag sköts av läkare skulle med bibehållen kvalitet kunna utföras av sjuksköterskor i stället. På samma sätt skulle annan personal, som undersköterskor, vårdbiträden och servicepersonal, kunna avlasta legitimerad personal och skapa en mer modern och effektiv vård. En påtaglig satsning på vårdbiträden och vårdserviceteam ska göras under kommande år. ST-utbildning (specialisttjänstgöring) som finns för läkare då man arbetar och specialiserar sig samtidigt borde införas även för sjuksköterskor. Allians för Skåne vill därför att det som ett pilotförsök ska införas motsvarande ST-utbildning för sjuksköterskor i Region Skåne, det vill säga att specialistutbildningen för sjuksköterskor kan ske inom ramen för anställningen.

Det finns stor läkarbrist på vårdcentralerna i hela landet, Skåne är inget undantag trots historiskt stora satsningar mellan 2006 och 2014. Läkarbristen märker människor dagligen av i sina kontakter med vårdcentralerna, till exempel när de får träffa en ny läkare vid varje nytt besök. Detta drabbar särskilt utsatta grupper som är i stort behov av god läkarkontinuitet. Läkarbristen har medfört att nästan alla vårdcentraler använder hyrläkare i allt för stor omfattning. För att lösa läkarbristen måste antalet utbildningsplatser för specialisttjänst inom allmänmedicin utökas så att det varje år fram till 2021 tillkommer 60 nya platser.

Som Skånes största arbetsgivare behöver också Region Skåne ta ett större socialt ansvar. Regionen ska bidra till de nationella målen om att anställa arbetstagare som stått långt från arbetsmarknaden och hela tiden arbeta för att våra arbetsplatser

ska anpassas för att personer med funktionsvariation ska kunna arbeta på lika villkor.

Region Skåne ska vara välkomnande även mot den som närmar sig pension. På nationell nivå pågår ett arbete med att se över pensionsåldern, och signalerna är att denna ska höjas med två år. I stället för att ha möjlighet att gå i pension mellan 61 och 67 år blir det om något år möjligt att gå i pension mellan 63 och 69 år. Detta ligger helt i linje med utvecklingen i våra grannländer och Region Skåne bör för att vara en attraktiv arbetsgivare gå före i detta arbete och redan från 2018 ge den medarbetare som så önskar möjlighet att arbeta kvar till den månad hon fyller 70 år. På så sätt kan många av de som i dag väljer att gå över till bemanningsbolag eller starta egen verksamhet i stället välja att stanna på den arbetsplats de känner väl, och behövs på.

En annan viktig del i arbetet med att höja kompetensen och statusen på ett framgångsrikt sätt är att öka kunskapen om den vård som kan utföras på vårdcentralerna. För att möta framtiden och utvecklingen med att mer vård flyttas ut från sjukhuset måste mer resurser läggas på forskning om vårdcentraler. Vi vill därför fortsätta utveckla Centrum för primärvårdsforskning så att det blir ledande i Europa inom sitt område. På så sätt kan det tas fram nya tekniker och metoder för att skapa en ännu bättre vård, samtidigt som kompetensen och kunskapen om vårdcentralerna ökar. Satsningen syftar även till att etablera primärvårdsforskning och utbildningsvårdcentraler i östra Skåne, så att attraktionskraften för primärvården i dessa delar av Skåne ökar. Det är även viktigt att forskning bedrivs för att lyfta fram och utveckla den avancerade vård som kan ges på vårdcentralerna och för att utveckla den ännu mer i framtiden.

Den lokala bemanningspool som finns bland annat på Skånes universitetssjukvård ska finnas i alla skånska sjukvårdsförvaltningar. En motsvarighet ska också inrättas centralt inom Region Skåne för den som önskar bidra med sin kompetens förvaltningsövergripande. Fördelen för personal i dessa egna "bemanningsbolag" jämfört med privata bemanningsbolag ska vara att den egna personalen ska kunna välja lediga pass på specifika kliniker på motsvarande sätt som för personal som arbetar deltid.

Det finns anledning att se över reglerna för bisysslor för att ta tillvara den kompetens som finns och bättre kunna planera verksamheten.

- Utöka antalet utbildningsplatser för specialisttjänst inom allmänmedicin så att det varje år fram till 2021 tillkommer 60 nya platser.
- Inrätta 15 utbildningsplatser för läkare som kan erhålla kompetens i allmänmedicin som andra specialisering.
- Möjliggöra för fler att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterskor.
- Inrätta och utveckla vårdserviceteam och anställa vårdbiträden.
- Ge personalen i Region Skåne möjlighet att arbeta kvar till och med den månad de fyller 70 år.
- Äldre medarbetares kompetens och erfarenhet ska tas tillvara bättre.
- Tydliggöra och satsa på vårdpersonalens möjligheter till kompetensutveckling och vidareutveckling.
- Inrätta ett regionalt kompetenscentrum för förlossningsvård och eftervård.
- Bilda regionägda "bemanningbolag" för att locka personal som önskar en hög grad av flexibilitet i sina arbetstider
- Minska andelen inhyrd personal.
- Se över Region Skånes regler för bisysslor.
- Ambitionerna för att Region Skåne ska vara en attraktiv arbetsgivare måste förverkligas.
- Rätt kompetens på rätt vårdnivå. Personalsammansättningen ska motsvara behovet.

Kraftinsatser mot sjukskrivningarna

Det är oroande att sjukskrivningstalen ökar generellt i landet. Region Skåne kan göra en del för att påverka detta. Även Försäkringskassans uppföljning är en påverkansfaktor till att sjukskrivningarna inte sjunker. Det allmänna hälsoläget är däremot inte en faktor, då detta snarare har blivit bättre, även om en allt större andel av sjukskrivningarna i dag kan kopplas till psykisk ohälsa. Det krävs därför både nationella och regionala insatser,

exempelvis genom att arbeta aktivt med Arbetsmiljöverkets författningssamling med fokus på psykosocial arbetsmiljö, samt genom att börja arbeta mer aktivt med bemanningsoptimering.

Flera undersökningar har kommit fram till att ungefär en tredjedel av en läkares eller sjuksköterskas tid går åt till att skriva journaler, logga in i olika system och andra administrativa uppgifter. Det är tid som kan frigöras och användas till att träffa patienter. Detta är också en stor del av förklaringen till att många läkare och sjuksköterskor känner att de inte hinner med att träffa sina patienter tillräckligt mycket. När medarbetare i vården lägger allt mer tid på administration och uppföljning i stället för att ge en god och tillgänglig vård till skåningarna har det gått för långt. Det måste ändras. En större möjlighet bör finnas för medarbetarna lokalt på arbetsplatsen att påverka sin arbetssituation och sina arbetstider.

Personal som arbetar deltid ska när intresse finns kunna välja att ta lediga pass på andra kliniker och avdelningar, när rätt kompetens finns. För att underlätta detta ska lediga pass vara överskådliga för personalen via regionens HR-system.

- De höga sjukskrivningstalen måste bemötas med tydliga åtgärder.

Arbetet kan förenklas

Med anledning av detta inrättades Förenklingskommissionen under 2014 för att både hitta enklare sätt att jobba på för Region Skånes medarbetare och för att hitta nya lösningar. I Förenklingskommissionens rapporter framgår tydligt vilken potential det finns att förenkla för att på så sätt frigöra mer tid för patientkontakter. Det är dock anmärkningsvärt att det rödgröna styret inte tycks ta förenklingsarbetet på allvar. Det dröjde lång tid innan Förenklingskommissionen fick fortsatt mandat. Och Styret väljer samtidigt att inte prioritera det, vilket resulterar i att det går allt för långsamt att genomföra nya lösningar i vården som skulle frigöra mer tid för personalens patientkontakter.

Till skillnad mot Styret vill Allians för Skåne sätta Förenklingskommissionens arbete högst upp på agendan och genomföra åtgärder för att förenkla för Region Skånes medarbetare. Hade Styret redan från början prioriterat detta arbete hade vi inte haft det ekonomiska läge som vi har i dag.

Det saknas inte förslag på förenklningar. Det är viktigt att vi involverar medarbetarna och tar tillvara på deras idéer.

Foto: Christiaan Dirksen

Foto: Jenny Brandt

Foto: Christiaan Dirksen

En röst för Skåne

Skåne och Öresundsregionen har allt som behövs för en lysande framtid, och därmed både ökat välstånd och större resurser till välfärd och den offentliga sektorn. Geografin talar för oss liksom de många och högklassiga utbildningarna och den unga befolkningen.

Just nu är läget allvarigare, med sviktande tillväxt och många människor och stadsdelar fast i utanförskap – ekonomiskt, socialt och kulturellt. Skattehöjningar lägger lök på laxen och bidrar till att tillväxten aldrig får fart. Det behövs en skånsk tillväxtdagordning, en satsning på att ge skåningarna förutsättningar för arbete och en personligt trygg ekonomi, men det behövs också skapas en skattebas för finansiering av sjukvård, skola och omsorg. Det är heller inte bara en fråga för Skåne: Sveriges BNP kan öka med omkring 40 miljarder kronor om vi i Skåne lyckas öka både sysselsättningen och produktiviteten till riksgenomsnittet.

Vad Region Skåne gör betyder alltså mycket, mest genom att skapa förutsättningar för ett gott näringsklimat, arbeta för bättre kommunikationer, men också avstå från att i onödan stoppa, hindra och beskatta.

Mycket kan Region Skåne arbeta för på egen hand: regionen kan stimulera innovationer och digitalisering, genom riktade insatser kan forskningsbyar, inkubatorer och öppna innovationsarenor understödjas; regionen kan arbeta med och stimulera utbyggnaden av bredband. Styrkorna kring ESS och Max IV och dess positiva effekter kan spridas över regionen. Samarbetet inom EU:s strukturfonder och Interregprojekten visar Skånes kraft när regionen getts ett eget ansvar.

Arbetsmarknaden i Skåne och de utmaningar som finns kopplade till skattekraft och ambitionen att få fler i arbete är viktiga fokuspunkter. Matchningen av arbetssökande och lediga jobb samt utmaningarna på kompetensförsörjningsområdet och i utbildning/skola är starkt knutna till arbetsmarknadsfrågorna. En del av Skånes tillväxtpotential ligger i hur väl regionen drar nytta av det geografiska läget och utvecklar samarbeten med grannregionerna.

Genom att främja en gränsöverskridande arbets-, bostads- och utbildningsmarknad i Öresundsregionen kan det skapas en region som blir konkurrenskraftig och attraktiv på den europeiska arenan. De stora varsel och uppsägningsvågor vi sett ställer krav på Region Skånes samordnande förmåga. Det ligger i allas intresse att Skåne håller samman och att hela länet ges goda förutsättningar att utvecklas. En nyckelfråga för framtiden handlar om att få bättre balans i Skåne. Region Skåne bör ta initiativ till en handlingsplan med konkreta åtgärder för att

så ska ske. Andra åtgärder är beroende av beslut i regering och riksdag.

Region Skånes roll som företrädare för landskapet och dess invånare gentemot staten och andra aktörer samt i samarbeten inom och utom landet är därmed en viktig del av tillväxt- och utvecklingsarbetet. Någon måste tala för Skåne och företräda skåningarna så att landskapet får sin rättmätiga plats i de nationella prioriteringarna. Det handlar om investeringar i infrastruktur, vägar, flygplatser och järnvägar. Främst i Skåne och södra Sverige, men också bevarandet av Bromma som flygplats i Stockholm.

Motorvägarna i Skåne är i stort sett fulla. Det är angeläget att snabbt komma tillrätta med flaskhalsarna. E22 måste få full motorvägsstandard i hela sin skånska sträckning. Fler filer behövs på många ställen; när regionen nu driver tre körfält i varje riktning på E6 mellan Vellinge och Helsingborg är det ett första steg. Fler filer gör det lättare att prioritera kollektivtrafik eller separera bilar och tunga godstransporter. E6 borde bli ett pilotprojekt för intelligenta vägar med information och dynamisk styrning. Förbättringar måste också ske till exempel för att förbättra E65, väg 13 och väg 19.

Utbyggnaden av järnvägen på Västkustbanan och Södra stambanan mellan Hässleholm och Lund är viktig för hela riket – och påverkar Skånes tillväxttakt. Det får inte tappa fart. Fyra spår hela sträckan Malmö-Hässleholm är en nödvändighet.

Flyget är en viktig del av de skånska kommunikationerna, och det gäller även Köpenhamns lufthamn. Det ska vara tillgängligt för personresor och transporter, både till utlandet och inom landet.

Region Skånes kontor i Bryssel fyller en viktig funktion i bevakningen av EU och ska proaktivt bidra till att hålla organisationen informerad om förändringar och nyheter inom våra verksamhetsområden. Den på många nivåer intensifierade närvaron i Bryssel gör att det finns skäl att samordna kontoret med andra parter i södra Sverige med liknande behov som Region Skåne.

- Bedriva påverkansarbete för att väg E22 ska få full motorvägsstandard genom hela Skåne.
- Utöva påtryckningar för hållbara underhållsplaner för det statliga spårnätet i Skåne och de sträckor som berörs av skånsk trafik, och aktivt arbeta för att de nationella planerna för infrastruktur inte urholkas utan tillförs resurser.
- Bedriva påverkansarbete för fler filer i det regionala vägnätet.
- Flygplatserna har en viktig roll i det nationella infrastrukturnätet.

Miljön och det skånska landskapet

Under åtta år gav Alliansen i Femklöversamarbetet riktningen för ett framåtsyftande miljöarbete. Den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 och Region Skånes miljöstrategiska program gäller fortfarande. Region Skåne ska agera kraftfullt för att bidra till de regionala miljömålen. Det handlar om att skapa grön tillväxt; det vill säga en ekonomisk tillväxt som bygger på att naturresurser förvaltas långsiktigt och hållbart, och där denna inriktning utnyttjas av entreprenörer och skapar nya företag. Näringslivet har en särskilt viktig roll i arbetet för en hållbar utveckling.

Region Skåne ska fortsatt vara ett föredöme vad gäller miljöarbete. Därför är det bland annat viktigt att alla ombyggnationer av lokaler som Region Skåne bedriver verksamhet i, präglas av ett starkt miljötänk med bland annat energieffektiviseringar för att på sikt förbättra både regionens ekonomi och miljö. Ett exempel på detta är att laddplatser ska byggas ut för att möta efterfrågan. Arbetet med biogas ska fortsätta och det är viktigt att fortsätta arbetet med att realisera det övergripande målet i Färdplan Biogas om att Skåne ska bli den ledande biogasregionen i Europa. Hela Region Skåne ska också arbeta med att minska sitt avfall.

Vi har en fortsatt utmaning i den skånska vattenkvaliteten, något som varit aktuellt under ett flertal tillfällen under 2017. Region Skåne måste därför mer aktivt bidra som en av många aktörer till att säkerställa tillgången och kvaliteten på vatten i Skåne. Ett särskilt ansvar har regionen att komma tillrätta med läkemedelsrester i våra vattendrag genom avloppsvatten.

Erosionen vid den skånska kusten är ett växande problem. Regionen ska ta ett ansvar för att samråda kring de insatser som görs av kommuner och staten.

Region Skåne investerade under Femklöverstyret i småländsk vindkraft för att stimulera tillgången på sådan el för den egna verksamheten i synnerhet och Skåne i allmänhet. Det var en punktinsats som bedömdes som korrekt. I dag finns kraftverken där och ger en prognostiserad förlust fram till och med 2020. Dessutom representerar de ett investerat kapital på en kvarts miljard kronor, uppräknat till 410 miljoner kronor. Därför bör ägandet utredas i syfte att avyttra vindkraftverken.

Mikroplaster har en stor påverkan på vår miljö, framför allt i våra hav och de marina ekosystemen. Det är viktigt att även Region Skåne bidrar till att minska spridningen av mikroplaster.

Region Skåne står inför stora investeringar i byggnationer under de kommande åren. För att minska vår miljöpåverkan ska ny- och ombyggnation präglas av miljöhänsyn, med särskilt fokus på hållbarhet.

- Det ska finnas fler laddplatser vid regionens fastigheter, anpassade efter marknadens behov.
- Att fortsatt arbeta med den Färdplan biogas som regionfullmäktige har antagit.
- Att strategin för att minska mängden farliga kemikalier i verksamheten som antogs 2015 blir verklighet.
- Undersöka om Region Skånes sex vindkraftverk i Hultsfred kan avyttras kostnadsneutralt i förhållande till investeringen.
- Samråda med de skånska kommunerna och staten om insatser för att motverka erosion.
- Region Skåne ska vara mycket restriktivt med att köpa in hygien- och rengöringsartiklar som innehåller mikroplaster.
- Aktivt bidra till att säkerställa vattenkvaliteten, med särskilt fokus på läkemedelsrester och mikroplaster i avloppsvattnet.
- Ny- och ombyggnation inom Region Skånes verksamhet ska präglas av miljöhänsyn.

Ett Skåne som hänger samman

Det hälsofrämjande arbetet är en grundbult för att uppnå målet om en jämställd och jämlik hälsa. Bakomliggande faktorer som orsakar sjukdom och utanförskap måste identifieras och minimeras. En bra uppväxt och goda möjligheter till utbildning för alla är en förutsättning för regionens utveckling.

Folkhälsoarbetet är prioriterat och inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin finns en handlingsplan för hållbar utveckling ekonomiskt, ekologiskt och socialt - Ett socialt hållbart Skåne 2030 - som ska följas. Under 2018 ska därför arbetet med den sociala investeringsfond som inrättades 2013 föras vidare inom ramen för folkhälsoberedningen.

Fonden ska fortsatt möjliggöra för aktörer i Skåne, som den idéburna sektorn, att identifiera de ungdomar som befinner sig i riskzonen för sämre framtida hälsa, välbefinnande och möjligheter att delta i samhället.

- Avsätta medel till den sociala investeringsfonden.

Foto: Malin Lauterbach

Foto: Ulf Lindgren

Kollektivtrafik på rätt väg

Sedan Region Skåne bildades har skånsk kollektivtrafik utvecklats på ett enastående sätt. På förhållandevis kort tid har Skånes infrastruktur förändrats i grunden med investeringar som Öresundsbron, Citytunneln och nya Västkustbanan. En kollektivtrafik som fungerar för alla i Skåne gynnar miljön och en hållbar stads- och landsbygdsutveckling, och är samtidigt en förutsättning för konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt. En tät och pålitlig kollektivtrafik breddar arbetsmarknaden och sänker tröskeln för att ta ett jobb som tidigare låg för långt bort. Skåne har kommit en bra bit på vägen, men än finns det mycket kvar att göra för att realisera visionen om den moderna flerkärniga miljonstaden Skåne.

Regionfullmäktige har därför satt upp höga mål för kollektivtrafikens utveckling. Region Skåne ska för 2018 ha fortsatt höga ambitioner för kollektivtrafiken. För att nå dit krävs satsningar där resandeunderlaget är som störst, vilket framför allt gäller arbetspendlingen mellan de stora städerna och över Öresundsbron.

Superbusskonceptet ska vidareutvecklas för att etablera goda förbindelser i hela Skåne. Nya superbusslinjer är en kraftfull utveckling av trafiken.

Skånsk kollektivtrafik i världsklass

De skånska tågen knyter samman landskap och länder på ett unikt sätt. Tågens höga kvalitet, täta avgångar och pålitlighet är en förutsättning för ökad rörlighet mellan de stora tillväxtzonerna Malmö, Lund, Köpenhamn, Helsingborg och Kristianstad-Hässleholm. I december 2016 öppnades Marieholmsbanan upp för Pågatågstrafik mot Helsingborg och Eslöv. Sedan december 2015 rullar Pågatåg längs Trelleborgsbanan och längs nya linjer från Helsingborg och Ängelholm norrut med nya stationer i Förslöv och Barkåkra. Det är naturligt att ta nästa steg och etablera tätare Öresundstrafik över bron och Pågatågstrafik på fler sträckor i Skåne, så att tågtrafiken knyter samman hela Skåne.

När det gäller Öresundstågstrafiken mot Danmark bör tågen vända på Østerport, i stället för att gå hela vägen till Helsingør, vilket leder till en effektivare drift av Öresundstågen.

Snabba och effektiva superbussar på pendlingstäta stråk i egna bussfält är nödvändigt för att få fler bilpendlare att gå över till kollektivtrafik. Som ett tillägg för befintliga linjer blir superbussen ett starkt pendlingsalternativ och komplement till tåget. Framförallt i de delar av Skåne där det inte finns möjlighet att erbjuda tågtrafik kan Superbussar erbjuda snabbhet och komfort i samma nivå som vad tåg erbjuder. Etableringen av fler superbussar i såväl region- som stadsbusstrafik i

samarbete med kommuner och entreprenörer bör prioriteras och påskyndas. Skåne behöver även i övrigt en välutvecklad och effektiv trafik. Därför ska hållplatsförsörjningen för bussar på landsbygden säkras så att en god anslutningstrafik tryggas. Ett smidigt flytande stadstrafiknät möjliggör sedan en modern och hållbar stadsutveckling.

Punktligheten och kvaliteten i kollektivtrafiken håller i dag inte den standard som krävs. Förseningarna i tågtrafiken kan ofta härledas till det undermåliga underhållet av järnvägen i Sverige och i Danmark. Flertalet sträckor i Skåne har så låg kvalitet att de riskerar att drabbas av varaktiga hastighetssänkningar.

Region Skåne måste arbeta kraftfullt för att få respektive regering att agera. Under tiden måste Region Skåne utöka sitt egna preventiva arbete för att minska förseningarna och erbjuda smidigare och snabbare ersättningsalternativ. Det är viktigt att Region Skåne presenterar regelbundna rapporter om trafikincidenterna, vad de beror på samt hur de kan åtgärdas. Resenärerna ska få tydlig och tidig information om incidenter i kollektivtrafiken – målsättningen måste vara att informationen ska fungera som bäst när trafiken fungerar som sämst.

Kvaliteten och komforten på Skånes tåg och bussar måste höjas. Ingen resenär ska behöva välja bort den kollektiva resan på grund av otrygghet eller brist på komfort. Nedklottrade fordon, smutsiga säten, låsta toaletter och dörrar och bristande internetanslutning är inte acceptabelt. Arbetet med att tillgängliggöra samtliga fordon, hållplatser, stationer och bytespunkter är viktigt.

För att öka känslan av trygghet ska all skånsk busstrafik erbjuda flexibla stopp nattetid, den enskilde resenären ska kunna begära att bli avsläppt även mellan två hållplatser om det kan ske på ett trafiksäkert sätt. Tjuvåkandet inom kollektivtrafiken måste bekämpas och få tydliga konsekvenser för den som bryter mot reglerna. De extra biljettkontrollerna ska bli fler för att stävja fusk.

Det ska vara smidigt och enkelt att resa kollektivt. Arbetet med att utveckla nya innovativa tekniska lösningar som underlättar för de befintliga resenärerna och sänker trösklarna för de potentiella är viktigt. Det ska vara möjligt för resenärerna att ladda Jojo-kort och köpa biljetter i alla skånska kommuners centralorter.

För 2018 kommer kollektivtrafiktaxan behöva räknas upp och följas av en årlig indexuppräkningsgrad. Självfinansieringsgraden i den skånska kollektivtrafiken ska upprätthållas. En del av dessa medel ska användas till en riktad satsning på ökad turtäthet och

att bevara hotade linjer inom landsbygdstrafiken. Möjligheten att erbjuda annonseringsplatser till privata företag och aktörer på bussar och tåg bör utökas för att därmed öka intäkterna till kollektivtrafiken.

Samarbetet med andra lokala, regionala och kommersiella trafikaktörer är positivt för Region Skåne. Innovativa samordnade lösningar för exempelvis skolskjutsar och linjetrafik möjliggör ett gott trafikutbud även på stråk med färre resenärer, samtidigt som verksamheten effektiviseras och nya resandegrupper nås.

Avtalen med Skånetrafikens entreprenörer ska ses över, så att alla entreprenörer som driver verksamhet på uppdrag av Region Skåne – oavsett affärsområde – får samma möjlighet att marknadsföra sig. Konceptet med kultur- och evenemangsbiljetter där den kollektiva resan ingår i priset bör spridas och vidareutvecklas till andra områden inom exempelvis turistnäringen.

- Säkra hållplatsförsörjningen för bussar på landsbygden så att tillgången till god anslutningstrafik tryggas i hela Skåne.
- Införa flexibla nattstopp för busstrafik i Skåne.
- Göra det möjligt för Skånetrafikens resenärer att ladda Jojo-kort och köpa biljetter i alla Skånes kommuners centralorter.
- Effektiva biljettkontroller för att bekämpa tjuvåkandet.
- Möjligheten att erbjuda annonsplatser till privata företag och aktörer på bussar och tåg ska utökas.

Trygg och värdig färdtjänst

Färdtjänsten och sjukresor är en viktig del av Skånetrafikens uppdrag och ska präglas av trygghet och värdighet. En värdighetsgaranti ska tas fram och införas för färdtjänst och sjukresor under 2018. Garantin ska klargöra vad resenären kan vänta sig vad gäller service, bemötande och kvalitet samt innehålla kompensationsmekanismer i de fall garantin inte följs. Valfrihet bör gälla även för färdtjänst och sjukresor och Region Skåne ska därför agera påtryckande mot regeringen för en utvidgning av Lagen om valfrihetssystem. Parallellt pågår ett arbete för att tillgänglighetsanpassa kollektivtrafiken som ett viktigt steg mot visionen att alla skåningar ska kunna nyttja fördelarna med en modern kollektivtrafik.

- Införa en värdighetsgaranti för färdtjänstresor, samt tillse så att den reglerar vilken kompensation resenären ska ha rätt till om garantin inte följs.
- Agera påtryckande mot regeringen för att Lagen om valfrihetssystem ska förändras så att den blir tillämpbar på ytterligare områden, till exempel färdtjänst och sjukresor.

Foto: Karl-Johan Hjerström

Foto: Karl-Johan Hjerström

Foto: Karl-Johan Hjerström

Roa, oroa - och läka

Skåne har ett rikt, varierat och samhällsviktigt kulturliv. Med allt från stora scener, filmstudios och konstmuseer till mindre hembygdsmuseum, danssällskap och kulturträdgårdar erbjuder regionen såväl skåningar som besökare kulturupplevelser av internationell klass.

Kulturen har i sig ett egenvärde. Samtidigt kan kulturen fungera som ett instrument för folkhälsa, integration och för att stötta barns och ungas kreativitet. Kunskapen om detta ska genomsyra Region Skåne. Samverkan med hälso- och sjukvården för natur- och kulturinslag i vården av olika slag är viktig.

Liksom alla andra måste även kulturnämnden se över sin verksamhet och prioritera vissa delar framför andra. Verksamheter som riktar sig mot barn och unga samt funktionsnedsatta skall prioriteras framför vuxnas kulturutövande som bör bygga på självfinansiering i en högre utsträckning.

Under 2018 ska kulturnämnden arbeta med att se över vilka som beviljas kulturbidrag och vilka kriterier som ska gälla för att beviljas bidrag och stöd. Hur många år ska man ha rätt till bidrag för en verksamhet? Kan några verksamheter på sikt klara sig med hjälp av andra intäkter än de som kommer från Region Skåne? Syftet är att på sikt frigöra medel för att i högre grad stötta nya verksamheter. Detta ska framför allt gälla verksamheter som tar inträdesavgift, samt de som i hög utsträckning riktar sig mot vuxna utövare. De verksamheter som vänder sig mot barn och unga samt personer med funktionsvariation omfattas inte av detta. Det är också av vikt att besparingar inom området inte drabbar den viktiga folkbildningen i form av bidragen till studieförbunden. Organisationer som bland annat fyller en viktig funktion och resurs även i samband med den stora integrationsutmaning som Skåne står inför.

Skåne har ett unikt och särpräglat kulturarv. Kulturnämndens arbete ska bidra till att värna och förvalta detta arv som en viktig länk mellan oss och tidigare och kommande generationer. Ett aktivt kulturarvsarbete kan också ge positiva effekter på integrationsarbetet.

Stiftelsen Skånska Landskap ansvarar för 19 olika strövområden i hela Skåne på uppdrag av regionfullmäktige. Strövområdena utvecklas hela tiden för att förbli attraktiva besöksmål. De är en viktig del av Skånes turistutbud och ska ge möjlighet till naturupplevelser för alla, men särskilt för barn och ungdomar.

- Det ska läggas större vikt vid kultur för barn och unga.
- Samverkansmodellen ska utvecklas, fler statliga bidrag bör ingå i modellen, till exempel bidrag till fria teatergrupper.
- Skånetrafikens digitala reseplanerare ska göras tillgänglig för viktiga kulturaktörer i Skåne.
- Natur- och kulturinslag i vården ska främjas.

Välfärdsvinster

Region Skåne har fått skåningarnas förtroende att bedriva omfattande välfärdsverksamhet. Denna betalas till klart övervägande del av skatter. Med detta följer en självklar skyldighet att värna varje skattekrona. Fokus måste ligga på att förnya, effektivisera och göra saker och ting bättre. Lika viktigt är att gå på gång ifrågasätta den verksamhet som bedrivs – och hur den bedrivs. I takt med att möjligheterna till alltmer avancerade och långtgående välfärdsinsatser har vuxit har också förväntningarna på att de ska finnas till hands ökat. Därför önskas det ofta mer resurser och fler insatser utan att det alltid finns en klar koppling till nödvändigheten av dem.

Region Skånes allt annat övergripande, strategiska mål är:

- Nöjda medborgare

Målet förpliktigar, och innebär att hänsyn måste tas både till direkta och indirekta effekter av alla beslut. Syftet är att Region Skåne ska ha:

- en effektiv verksamhet med hög kvalitet.

Och att Region Skåne ska:

- vara en drivande utvecklingsaktör.
- ha kompetenta, stolta och motiverade medarbetare.
- se till att verksamhet och resultat står i fokus.
- säkerställa en långsiktigt stark ekonomi.

Kostnadsökningarna måste brytas

Hela innevarande mandatperiod har visat hur viktiga signaleffekter är. Socialdemokraterna var under alla år i opposition 2006-2014, och en kort tid efter valet 2014, mycket tydliga med att behoven i Region Skåne tvunget skulle mötas med en skattehöjning. När Socialdemokraterna sedan vann valet gick kostnadskontrollen i regionens vårdförvaltningar förlorad.

Region Skånes ekonomi är körd i botten. Det prognosticerade helårsresultatet för Region Skåne efter augusti 2017 uppgår till -291 miljoner kronor, 666 miljoner kronor sämre än den av regionfullmäktige fastställda budgeten. Sektor vård och hälsa har en prognos på nästan -1,3 miljarder kronor. Beslutade ekonomiska åtgärder har med andra ord inte fungerat, i den mån de över huvud taget har verkställts.

Kostnadsökningstakten är för hög. Den måste brytas, och detta måste ske innan ett alternativ med ökad utdebitering överhuvudtaget förs fram. Nettokostnaderna under 2015, 2016 och 2017 har varit högre än intäktsutvecklingen, och har varje år ökat med mer än 4,5 procent. I den budget som Socialdemokraterna och Miljöpartiet lade för 2017 tilläts en kostnadsutveckling på 1,8 procent, prognosen är att den landar

på 4,9 procent. Det är – för tredje året i rad – ohållbart mycket.

635 miljoner mer till skåningarna

Allians för Skåne tänker aldrig ta ut mer skatt från skåningarna än vad som absolut krävs för att fullgöra välfärdsuppdraget. Att bedriva gemensamt finansierad verksamhet är ett privilegium, men också en sporre. Det handlar om drivkrafter och stöd, om att se till våra allra mest sköra lika mycket som de som skapar nytt åt fler än sig själva.

Lika viktigt är att bevara drivkrafterna för tillväxt och utveckling. 2016 intog Sverige åter den föga smickrande platsen högst upp på listan över de länder i världen som har den allra högsta marginalskatten. Regeringen har ökat det totala skattestrycket. Till detta ska läggas att Sverige skiljer sig kraftigt från andra liknande länder i det att fler omfattas av den högsta skattesatsen. Redan vid låga inkomstlagen ökar marginalskatten kraftigt. Vid sidan om regeringens ständiga skattehöjningar har många kommuner och landsting också ökat skattestrycket. I Region Skåne föreslår Socialdemokraterna och Miljöpartiet en höjning av skattesatsen från 10,69 till 10,92 för 2018, vilket slår lika hårt mot alla inkomsttagare, lågavlönade lika mycket som pensionärer. De 23 öre mer i utdebitering som de vill ha ska läggas på resultatet och anses därmed vara öronmärkta för de tunga investeringar ibland annat sjukhusbyggnader som regionen står inför. Här finns en uppenbar svårighet. Skattehöjningen kan svårligen reserveras för investeringar om kostnaderna fortsatt skjuter i höjden, då går de till underskottstäckning.

Enligt beräkningar från koncernkontoret är det inte heller nödvändigt att lyfta resultatnivån till 2,6 procent för 2018 för att klara framtida investeringar. Även med en resultatnivå på 1,8 procent under 2018, som Alliansen föreslår, klaras skuldsättningsmålet. Däremot behövs ett tillskott under 2020. Att motivera en skattehöjning för 2018 på 23 öre med ett behov av att klara investeringarna, är därför felaktigt. För detta syfte behöver skatten inte höjas förrän 2020.

Problemet med skattehöjningar på alla nivåer är att de gör det mindre lönsamt att arbeta. I den globala konkurrensen är vår höga skatt på arbete ett av de största bekymren. Och i detta avseende är en skattehöjning i kommuner och landsting, som konstaterat, sämst.

Det handlar också om att flytta makt. När en allt större andel av medborgarnas inkomster tas in i skatt minskar friheten. Det hämmar konsumtionen, vilket ger negativa effekter på handel och sysselsättning. I förlängningen innebär en skattehöjning som minskar tillväxten att skatteintäkterna också minskar.

Motsatsen, en skattesänkning, kan på samma sätt skapa jobb och öka skatteintäkterna. Var gränsen för det optimala skatteuttaget går är svårt att fastslå med någon större precision, men sannolikheten för att extremen Sverige med världens högsta skatteuttag ligger mest rätt, är ytterst liten.

Det långsiktiga – och självklara – målet är att Region Skånes skatteuttag ska vara lägre än vad det i genomsnitt är i riket. Den stående ambitionen måste vara att skattehöjningar ska undvikas. Med Allians för Skånes budget för 2018 stärks skåningarnas ekonomi med 635 miljoner kronor satt i relation till Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag. Med oförändrad skattesats och en omdisponering av insatserna för att möta verksamhetens kostnader på nästan 45 miljarder kronor klarar vi välfärdsuppdraget bättre och ökar nyttan mer.

Investeringar kräver överskott

Region Skåne driver inte hälso- och sjukvård eller kollektivtrafik för att göra vinst. Nyttan ska vara större än så. Men vinst i verksamheten, i form av ett balanserat överskott, är en förutsättning för stabilitet och framtidstro. Investeringsbehoven under de kommande tio åren ligger kring 50 miljarder kronor. Erfarenheten visar att ett överskott på 2 procent över en konjunkturcykel är en nivå Region Skåne bör ligga på för att kunna klara investeringarna utan att sätta sig i för stor skuld. Utan överskott är det helt enkelt inte möjligt att långsiktigt säkra välfärden.

Delade och mindre upphandlingar

Region Skånes upphandlingar är omfattande. Rätt hanterade innebär de att kvaliteten i verksamheten ökar och att kostnaderna sjunker. Åtminstone om det säkerställs att avtalsföljsamhet råder. Ytterligare en viktig faktor är att de ska bidra till att främja konkurrensen mellan olika aktörer på den fria marknaden. För att gynna småföretag och sociala företag krävs att fler upphandlingar delas och görs mindre så att fler kan tävla om att få utföra bland annat viktiga välfärdsuppdrag åt skåningarna.

För att klara av framtidens utmaningar och locka fram nya innovationer och lösningar på Region Skånes problem ser vi innovationsupphandlingar som ett viktigt verktyg för att premiера nytänkande, utveckling och för att åstadkomma en långsiktig utveckling av produkterna till våra verksamheter. Därför anser vi att Region Skåne i allt större andel genomför innovationsupphandlingar, för ett ökat innovationsklimat och för framtidens lösningar redan idag.

Vårda välfärdsuppdraget

Mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen måste Region Skåne fokusera mer på kärnverksamheten, till exempel genom att konkurrensutsätta mer av lokalvård och matleveranser.

Detta innebär bland annat också att användningen av främst externa konsulter för att driva projekt måste ses över ytterligare. Det finns anledning att minska medelstilledningen till Region Skånes opinionsbildningsarbete, till exempel i form av egna seminarier och arrangemang. Riskfyllda investeringar, som de sex vindkraftverken i Hultsfred, bör kunna avyttras.

Allians för Skånes budget har ett tydligt fokus på sjukvården – och då särskilt på primärvården. Genom att öka takten i förbättringsarbetet, effektivisera resursanvändandet och ta hand om personalen på bästa sätt frigörs resurser som tillsammans med omfördelningar från andra verksamhetsområden, ger ett reformutrymme åt vårdens viktigaste framtidsutmaningar.

Region Skåne bör på ett mer aktivt och strukturerat sätt säkra att vårdens resurser går till de mest prioriterade patienterna. Det är viktigt ur ett människovärdesperspektiv, men även ur ett ekonomiskt perspektiv. Region Skånes råd för prioriteringar bör under 2018 kartlägga vilka delar av det skånska vårdutbudet som tillhör de lägsta prioriteringsgrupperna, samt föreslå förändringar i utbudet. Region Skåne är också medlem i en rad olika samarbeten och organisationer, till exempel Svenskt Ambulansflyg, utan att det är tydligt vad skåningarna får tillbaka till följd av detta. Om varje skattekrona ska användas effektivt bör varje medlemskap prövas.

- Skattesatsen ska hållas oförändrad.
- En större andel av Region Skånes upphandlingar ska vara delade eller mindre.
- Det ska säkerställas att avtalsföljsamhet råder i regionens verksamhet.
- Fler tjänster i Region Skånes verksamheter ska konkurrensutsättas.
- Rådet för prioriteringar ska kartlägga vilka delar av vården som tillhör de lägsta prio-grupperna och föreslå ändringar.
- Region Skånes medlemskap i olika organisationer och sammanslutningar ska kartläggas och prioriteras.

Regionbidrag 2018

Intäkterna för Region Skåne ligger på historiskt höga nivåer. Detta innebär att regionen – med oförändrad skattesats – får 1 499 miljoner kronor mer i skatteintäkter, utjämning och generella statliga bidrag under 2018 än vad prognosen för 2017 visar. Jämfört med 2014 får regionen under nästa år 5,9 miljarder kronor mer bara i skatteintäkter. Till detta ska läggas specialdestinerade bidrag på 1 040 miljoner kronor, vilket är 582 miljoner kronor mer än under 2017. På detta följer att tilldelningen till nämnderna ökar och sammanlagt uppgår till 38 195,1 miljoner kronor. Alliansens budgetförslag följer de uppräkningsför löner och priser, demografi och medicin-teknisk utveckling, samt den effektivisering och de tekniska justeringar som det politiska styret har lagt, men skiljer sig i fördelningen av medel enligt nedan.

Vård och hälsa

Sektorn får 1 951,5 miljoner kronor mer än under 2017. Av denna del går 896,4 miljoner kronor till uppräkningsför löner och priser. Fokus i fördelningen av regionbidraget ligger på en kraftig ökning av anslaget till primärvård. Därför får hälso- och sjukvårdsnämnden 200 miljoner kronor som ska satsas på Hälsovalet. Ytterligare 130 miljoner kronor av de medel som fördelas till de delregionala sjukvårdsnämnderna ska användas för att förbättra tillgängligheten. Hänsyn ska också tas till andra viktiga kvalitetsindikatorer, som produktivitet, utveckling, återbesök och undvikbara återinläggningar.

Utöver paketet till primärvården läggs 10 miljoner kronor på rehabilitering och 10 miljoner kronor på smärtbehandling, samt 1 miljon kronor till att klara målet om läkemedelsgenomgångar och 1 miljon kronor till primärvårdsforskning. Utbildning av allmänläkare med specialistkompetens och dubbelspecialistutbildning för läkare får 46 miljoner kronor.

15 miljoner kronor satsas på neonatalplatser, 17,9 på barnhälsovård, 20 miljoner kronor för att uppfylla avsiktsförklaringen med Vårdförbundet och 20 miljoner kronor på kompromissen att återta ytterligare ett ambulansdistrikt i offentlig regi.

De ökande kostnaderna för läkemedel möts med 140 miljoner kronor, triagemottagningen för missbruksvård i Kristianstad får 5 miljoner kronor och särskilda satsningar för att bekämpa psykisk ohälsa får 30 miljoner kronor. Bidrag till att göra gynekologisk cellprovtagning ges med 7 miljoner kronor, och förlösningssvården får 15 miljoner kronor.

Det görs en särskild akutvårdssatsning på 30 miljoner kronor och en satsning för att korta vårdköerna på 20 miljoner kronor.

För att göra sjukvården mer jämlik och rättvis införs en ambulanssjukvårdsavgift på 300 kronor, vilket är samma avgift som den som får specialistsjukvård betalar. Detta beräknas innebära ett tillskott på 31 miljoner kronor.

Habiliterings- och hjälpmedelsnämnden får ökat anslag kopplade till autismspektrumdiagnos (2 miljoner kronor), fritidshjälpmiddel till svårt funktionsnedsatta barn (1 miljon kronor) och utökat uppdrag för dyskalkyli (1,5 miljoner kronor).

Inom ramen för sektor vård och hälsa budgeteras 81,2 miljoner kronor för det arbete som pågår i e-hälsoberedningen. Det är en minskning av anslaget relaterad till mängden initiativ som har tagits.

Regional utveckling

Kulturnämndens regionbidrag 2018 summerar till 301,8 miljoner kronor. Det är 8,1 miljoner kronor mindre än i budgeten för 2017. Barn- och ungdomsverksamhet, samt bildningsverksamhet, ska prioriteras.

Kollektivtrafiknämndens regionbidrag uppgår till 2 545,2 miljoner kronor. En särskild satsning på 224 miljoner kronor görs för att stärka resandeincitamenten, och för att klara av att införa ny trafik och betala höjda banavgifter. Kollektivtrafiktaxan ska framöver styras av ett index som räknas upp årligen, för 2018 med 2 procent. Taxan ska därutöver höjas med 1 procent. Avgiften för serviceresor har inte justerats på flera år. Den höjs med 2 procent. Inkomsterna från taxor och avgifter kommer verksamheten till del som verksamhetsintäkter.

I och på Skänetraffikens fordon finns möjlighet att sälja mer reklam. Detta ska göras mer offensivt, samtidigt som egenreklamen ska koncentreras till egna annonsytor. Tillsammans beräknas dessa både åtgärder innebära minskade kostnader på 20,1 miljoner kronor.

Regionala utvecklingsnämndens regionbidrag uppgår till 186,4 miljoner kronor, vilket är 17,5 miljoner kronor mindre än i budgeten för 2017. Effektiviseringarna ska utformas så att servicen till Skånes kommuner inte minskas, och nämnden åläggs att vara extra återhållsam med att engagera externa konsulter och projekt.

Övrigt

Regionstyrelsens regionbidrag uppgår till 1 172,6 miljoner kronor, vilket är 248,6 miljoner kronor mindre än under 2017. I denna minskning ingår en särskild insats för att minska administration och antalet projekt drivna av externa konsulter, samt en minskning av Region Skånes egna arrangemang.

Merparten av minskningen sker på koncernkontoret.

Vad gäller Region Skånes bolag har Folk tandvården Skåne AB uttryckt önskemål om att få extra medel för att kunna utvecklas som ett attraktivt bolag med en kvalitativt bra verksamhet, och konkurrenskraftiga löner. Det är därför rimligt att medge deras önskemål om att anpassa taxan efter behoven. Hur stor den ska vara vill vi att regionstyrelsen bereder i dialog med bolagets styrelse och återkommer till regionfullmäktige med förslag på. Vidare ska det föras en dialog om utformningen av taxorna samt om vårdavtalet. Folk tandvårdens avkastningskrav minskas med 4 miljoner kronor.

Personalnämndens regionbidrag uppgår till 111,9 miljoner kronor, vilket är en minskning med 24,4 miljoner kronor jämfört med 2017. Den motiveras av ett behov att minska den överproduktion av strategidokument och handlingsplaner som finns.

Patientnämndens regionbidrag uppgår till 17,7 miljoner kronor. I ersättningen ingår 2 miljoner kronor för utökad uppdrag kring klagomålshantering.

Resultatkravet för servicenämnden kvarstår på 71,8 miljoner kronor.

Regionfullmäktiges beslut

Med hänsyn tagen till vad som anförts i Allians för Skånes förslag till budget och tillhörande bilagor yrkar vi att regionfullmäktige beslutar:

1. att anta Allians för Skånes budget i sin helhet.
2. att för 2018 fastställa en skattesats om 10,69 kronor.
3. att fastställa upprättat förslag till resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget för 2018 enligt bilaga 1, 2 och 3.
4. att fastställa regionbidrag till Region Skånes nämnder för verksamhetsåret 2018 enligt bilaga 4.
5. att fastställa investeringsramen för 2018 enligt bilaga 5. Investeringsramen ställs till regionstyrelsens förfogande. Styrelsen äger rätt att vidarefördela investeringsanslag till annan nämnd.
6. att fastställa ramen för långsiktig upplåning, inklusive leasing, till 8 100 miljoner kronor 2018.
7. att uppdra åt regionstyrelsen och nämnderna att senast i december 2017 fastställa uppdrag och budget i enlighet med angiven inriktning i denna budget och verksamhetsplan, inklusive bilagor, samt under året genomföra de uppdrag och vidta de åtgärder som beskrivs.

Beslut rörande taxeförändring

8. Regionfullmäktige uppdrar åt kollektivtrafiknämnden att till regionfullmäktiges möte den 28 november 2017 återkomma med förslag till taxeförändringar som ökar Skånetrafikens självfinansiering, för att därmed nå givna ramar i budget 2018.
9. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att till regionfullmäktiges möte den 28 november 2017, efter dialog med Folk tandvården Skåne AB:s styrelse, återkomma med förslag till ändrad tandvårdstaxa.

Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen

10. att öka primärvårdens andel av den samlade vårdbudgeten, med målsättning att den på sikt ska utgöra en fjärdedel av denna.
11. att utreda formerna för hur ett vårdval inom barnsjukvård, fritt val av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning och inom öron/näsa/hals ska kunna införas den 1 april 2019.
12. att utreda formerna för hur ett vårdval inom allmänpsykiatri ska kunna införas den 1 april 2019.
13. att en genomlysning av den skånska sjukvården ska göras, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt.
14. att upphandling av vård vid två av de skånska sjukhusen ska förberedas.
15. att göra ett försök med ett professionslett sjukhus inom ramen för Region Skånes verksamhet.

16. att låta personalen inom ramen för Region Skånes verksamhet ta ansvar för driften av minst två vårdcentraler.
17. att skapa ersättningsmodeller för att kunna utveckla e-hälsa, ge jämlik vård via digitala kanaler och ersätta vårdgivare som använder e-tjänster.
18. att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att integrera digitala vårdtjänster som en del i det reguljära vårdutbudet under 2018, där samtliga vårdgivare ska ges möjlighet att införa digitala vårdbesök via video, text eller andra digitala kanaler.
19. att reservera 15 miljoner kronor av e-hälsoberedningens budget till satsningar på pilotprojekt.
20. att fortsatt arbeta för att tillräcklig tillgång till bredband via fiber i alla delar av Skåne prioriteras.
21. att se till så att insatserna i cancervården för att korta köerna, införa fler standardiserade vårdförlopp och säkra genomförandet av den regionala cancerplanen fullföljs.
22. att inrätta ett regionalt kompetenscentrum för förlossningsvård och eftervård.
23. att utöka antalet utbildningsplatser för specialisttjänst inom allmänmedicin så att det varje år fram till 2021 tillkommer 60 nya platser.
24. att inrätta 15 utbildningsplatser för dubbelspecialistutbildning för läkare.
25. att möjliggöra för fler att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterskor.
26. att tydliggöra och satsa på vårdpersonalens möjligheter till kompetensutveckling och vidareutveckling.
27. att se över Region Skånes regler för bisysslor.
28. att minska andelen inhyrd personal.
29. att anställa vårdserviceteam och vårdbiträden.
30. att hälso- och sjukvårdsnämnden under 2018 informeras om att målet för läkemedelsgenomgångar har uppnåtts.
31. att Hässleholms sjukhus utnämns till ett skånskt centrum för ortopedisk ledplastik.
32. att se till så att telefontillgängligheten och andra kontaktvägar in till sjukvården förbättras.
33. att tillse att beslutet om en försöksperiod för en psykiatriambulans verkställs och utvärderas med ett därpå följande beslut om eventuell permanentning.
34. att upphandla del eller delar av slutenvårdpsykiatri.
35. att öka det psykiatriska stödet till boenden för asylsökande med syfte att hjälpa ensamkommande barn in i samhället.
36. att förstärka ungdomsmottagningarnas samarbete med skolornas elevhälsa för att öka det förebyggande arbetet rörande ungas psykiska ohälsa.
37. att öppetiderna för ungdomsmottagningarna blir mer flexibla.
38. att en särskild tillgänglighetsinsats görs inom barn- och ungdomspsykiatri och Första linjen-mottagningarna.

39. att införa internetbaserad kognitiv beteendeterapi som erbjuds patienter i primärvården.
40. att fördubbla anslagen till Centrum för primärvårdsforskning till 2020 med målet att utveckla ett forskningscenter för primärvård i europeisk toppklass, samt att primärvårdsforskning därmed även etableras i östra Skåne.
41. att ge fortsatt uppdrag till Centrum för primärvårdsforskning att utreda användande av mindfulness på vårdcentraler.
42. att arbeta för att mer vård tillgängliggörs dygnet runt.
43. att en ny strategisk plan för utbyggnad av specialiserad palliativ vård ska fastställas.
44. att den palliativa avdelningen i Trelleborg återöppnas med minst sex vårdplatser.
45. att regionfullmäktiges beslut om att inrätta familje- och äldrevårdcentraler i alla skånska kommuner verkställs.
46. att utreda möjligheten att erbjuda konceptet BB-hemma.
47. att inrätta ett mobilt testlabb i syfte att föra vård närmare patienten.
48. att införa en ambulanssjukvårdsavgift.
49. att införa en särskild ersättning till vårdcentraler som har mottagning för vuxna personer med funktionsvariation.
50. att bedriva påverkansarbete för att väg E22 ska få full motorvägsstandard genom hela Skåne.
51. att utöva påtryckningar för hållbara underhållsplaner för det statliga spårnätet i Skåne och de sträckor som berörs av skånsk trafik, och aktivt arbeta för att de nationella planerna för infrastruktur inte urholkas utan tillförs resurser.
52. att bedriva påverkansarbete för fler filer i det regionala vägnätet.
53. att undersöka om Region Skånes sex vindkraftverk i Hultsfred kan avyttras kostnadsneutralt i förhållande till investeringen.
54. att avsätta medel till den sociala investeringsfonden.
55. att införa en värdighetsgaranti för färdtjänstresor, samt tillse så att den reglerar vilken kompensation resenären ska ha rätt till om garantin inte följs.
56. att agera påtryckande mot regeringen för att Lagen om valfrihetssystem ska förändras så att den blir tillämpbar på ytterligare områden, till exempel färdtjänst och sjukresor.
57. att säkra hållplatsförsörjningen för bussar på landsbygden så att tillgången till god anslutningstrafik tryggas i hela Skåne.
58. att införa flexibla nattstopp för busstrafik i Skåne.
59. att göra det möjligt för Skånetrafikens resenärer att ladda Jojo-kort och köpa biljetter i alla Skånes kommuners centralorter.
60. att Region Skånes rutiner vid händelse av terrorattack uppdateras.
61. att tillse att en större andel av Region Skånes upphandlingar är delade eller mindre och att en större andel innovationsupphandlingar genomförs.
62. att konkurrensutsätta fler servicetjänster i Region Skånes verksamheter.
63. att se över samarbeten och organisationsmedlemskap som inte ger värde för Skåne, till exempel ambulansflyget.

Bilagor

- 1 - Resultatbudget
- 2 - Kassaflödesbudget
- 3 - Balansbudget
- 4 - Regionbidrag
- 5 - Investeringsbudget

1 Resultatbudget

Miljoner kronor	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Verksamhetens intäkter	8 075	8 960	8 990	9 153
Verksamhetens kostnader	-42 542	-44 758	-45 855	-47 371
Avskrivningar	-1 407	-1 494	-1 527	-1 566
Verksamhetens nettokostnader	-35 874	-37 293	-38 393	-39 784
Skatteintäkter	28 393	29 493	30 587	31 673
Utjämning och generella statliga bidrag	8 758	9 499	10 086	10 617
Finansiella intäkter	43	36	55	60
Finansiella kostnader	-79	-88	-124	-159
Finansiella pensionskostnader	-866	-948	-1 195	-1 359
ÅRETS RESULTAT	375	700	1 016	1 048

Balanskravsberäkning

Miljoner kronor	Bokslut 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2018	Plan 2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	103	-291	700	1 016	1 048
Justering för realisationsvinster	-40	-35	-24	-24	-3
Orealiserade kursförluster i värdepapper	23	0	0	0	0
Justerat resultat enligt fullfundering	87	-327	676	992	1 045
Justering för redovisning enligt blandmodell ¹	-724	-473	-446	-	-
Balanskravsresultat	-637	-799	230	992	1 045
Synnerliga skäl för att inte behöva återställa ett negativt resultat	908	0	0	0	0
<i>Ingående återställningskrav</i>	<i>-908</i>	<i>-637</i>	<i>-1 437</i>	<i>-1 207</i>	<i>-215</i>
<i>Utgående återställningskrav</i>	<i>-637</i>	<i>-1 437</i>	<i>-1 207</i>	<i>-215</i>	<i>0</i>

¹ Balanskravsresultat beräknat enligt fullfunderingsmodell from 2019

2 Kassaflödesbudget

Miljoner kronor	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETEN				
Årets resultat	375	700	1 016	1 048
Justering för ej likviditetspåverkande poster (nor)	3 361	3 371	3 955	3 687
Pensionsutbetalningar	-1 235	-1 304	-1 343	-1 417
Realisationsvinster/förluster	-35	-24	-24	-3
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	2 466	2 743	3 603	3 315
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	30	0	0	0
Ökning/minskning av förråd och varulager	0	0	0	0
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	220	541	-429	605
Medel från verksamheten	2 717	3 285	3 175	3 920
INVESTERINGAR				
Förvärv av immateriella tillgångar	-170	-448	-249	-244
Förvärv av materiella tillgångar	-3 583	-4 648	-5 463	-5 406
Erhållna investeringsbidrag	0	3	3	3
Medel från investeringsverksamheten	-3 753	-5 092	-5 709	-5 647
FINANSIERING				
Nyupptagna lån	1 118	1 854	3 254	2 272
Amortering av lån	0	0	-600	-500
Amortering av leasing	-248	-227	-72	-44
Förändring koncernlån	30	30	30	30
Amortering av långfristiga fordringar	136	151	0	0
Medel från finansieringsverksamheten	1 036	1 808	2 612	1 758
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	-78	-32
ÅRETS KASSAFLÖDE				
	0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	1 000	1 000	1 000	1 000
Likvida medel vid årets slut	1 000	1 000	1 000	1 000
ÅRETS FÖRÄNDRING AV RÄNTEBÄRANDE NETTOSKULD				
	-900	-1 657	-2 612	-1 758
Räntebärande nettoskuld vid årets början	-4 210	-4 545	-6 201	-8 813
Räntebärande nettoskuld vid årets slut	-5 110	-6 201	-8 813	-10 572
Not specifikation av ej likviditetspåverkande poster				
Justering för av- och nedskrivningar	1 380	1 494	1 527	1 566
Justering för avsättningar	1 973	2 343	2 300	2 845
Justering för upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster	-27	-498	17	-767
Justering för periodiserade reavinster	24	24	24	3
Justering för periodiserade investeringsbidrag	-25	-28	-28	-28
Justering för periodiserade hyresintäkter	-2	-2	-2	-2
Justering för bidrag till statlig infrastruktur	0	0	78	32
Summa	3 361	3 371	3 955	3 687

3 Balansbudget

Miljoner kronor	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Immateriella tillgångar	150	565	759	943
Fastigheter	11 296	13 797	17 333	20 651
Utrustning	7 981	9 140	9 594	10 176
Värdepapper, andelar mm	383	434	434	434
Långfristiga fordringar	329	48	48	48
Anläggningstillgångar	20 138	23 984	28 169	32 253
Bidrag till statlig infrastruktur	818	830	792	755
Förråd	296	296	296	296
Kortfristiga fordringar	2 759	2 823	2 823	2 823
Kortfristiga placeringar, kassa och bank	1 000	1 000	1 000	1 000
Omsättningstillgångar	4 054	4 118	4 118	4 118
SUMMA TILLGÅNGAR	25 011	28 933	33 080	37 126
EGET KAPITAL	-20 116	-19 902	-18 886	-17 838
<i>därav årets resultat</i>	352	700	1 016	1 048
Pensionsförpliktelser	30 474	32 077	33 034	34 462
Övriga avsättningar	519	164	86	54
Avsättningar	30 993	32 241	33 120	34 516
Långfristiga skulder, lån	3 351	5 235	7 989	9 061
Långfristiga skulder, leasing	1 248	944	900	854
Övriga långfristiga skulder	590	490	461	431
Långfristiga skulder	5 189	6 669	9 349	10 346
Kortfristiga låneskulder	300	984	914	1 644
Kortfristiga leasingskulder	247	72	44	46
Övriga kortfristiga skulder	8 397	8 869	8 538	8 411
Kortfristiga skulder	8 944	9 925	9 497	10 102
SUMMA SKULDER	14 133	16 594	18 846	20 448
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	25 011	28 933	33 080	37 126

4 Regionbidrag

Miljoner kronor	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
REGIONAL UTVECKLING				
Kulturnämnden	309,9	301,8	306,8	311,7
Kollektivtrafiknämnden	2 348,8	2 545,2	2 587,2	2 628,6
Regionala utvecklingsnämnden	203,9	186,4	189,4	192,4
Summa regional utveckling	2 862,6	3 033,4	3 083,4	3 132,7
VÅRD OCH HÄLSA				
Habiliterings- och hjälpmedelsnämnden	722,2	770,1	801,3	832,5
Sjukvårdsnämnd Sus	9 023,0	9 416,2	9 750,5	10 082,1
Sjukvårdsnämnd Sund	5 572,9	5 780,7	5 985,8	6 189,3
Sjukvårdsnämnd Kryh	3 371,9	3 515,6	3 640,5	3 764,2
Hälso- och sjukvårdsnämnden	13 111,4	14 276,6	14 807,8	15 311,3
<i>varav primärvården</i>	4 796,2	5 253,5	5 941,4	6 627,9
<i>varav omstruktureringskostnader nya sjukhusområden</i>	50,0	40,0	40,0	40,0
Anslag e-hälsa till RS förfogande	87,5	81,2	83,6	85,7
Summa vård och hälsa	31 888,9	33 840,4	35 069,5	36 265,1
VERKSAMHETSSTÖD/ÖVRIGA				
Regionstyrelsen	1 421,2	1 172,6	1 192,0	1 211,1
Personalnämnd	136,3	111,9	113,7	115,5
Patientnämnden	15,4	17,7	18,0	18,2
Revision	18,7	19,1	19,4	19,7
Summa verksamhetsstöd/övriga	1 591,6	1 321,3	1 342,9	1 364,2
SUMMA REGIONBIDRAG	36 343,1	38 195,1	39 496,0	40 762,3
Resultatkrav				
Servicenämnden	71,8	71,8	71,8	71,8
Sjukvårdsnämnd Sus	18,8	18,8	18,8	18,8
Sjukvårdsnämnd Sund	10,4	10,4	10,4	10,4
Sjukvårdsnämnd Kryh	7,9	7,9	7,9	7,9
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,4	0,4	0,4	0,4
Uppräkningsfaktorer				
Uppräkning Sjukvård	2,6 %	2,8 %	2,9 %	2,5 %
Uppräkning Övriga	3,1 %	3,3 %	3,4 %	3,0 %
Demografiuppräkning	1,5 %	1,4 %	1,4 %	1,3 %
Medicinsktknisk utveckling	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Effektiviseringskrav	1,0 %	1,0 %	1,75 %	1,4 %

	KN	KTN	RUN	HAB	SUS	SUND	KRYH	HSN	E-hälsa	RS	PeN	PN	REV	SN	Finans
Regionbidrag 2017 (Mkr)	309,9	2 348,8	203,9	722,2	9 023,0	5 572,9	3 371,9	13 111,4	87,5	1 421,2	136,3	15,4	18,7		-36 343,1
Förändring 2018															
Uppräkning LPIK, demografi och medicinteknisk utveckling samt effektiviseringskrav 1 %	7,1	54,0	4,7	33,9	378,9	234,0	141,6	550,7	3,7	32,7	3,1	0,3	0,4		-1 445,1
BP17: Kostnadsfri tandvård -22 år 1/1 2018								23,9							-23,9
Kultur riktad besparing	-15,2														15,2
Satsning kollektivtrafik		224,0													-224,0
Indexering av kollektivtrafikaxa		-33,0													33,0
Taxehöjning i kollektivtrafiken		-25,0													25,0
Avgifter serviceresor		-2,0													2,0
Mer reklam och färre projekt i kollektivtrafiken		-20,1													20,1
RUN riktad besparing		-23,7													23,7
Ökat anslag patienter med autismspektrumdiagnos				2,0											-2,0
Fritidshjälpmedel för barn och unga med svår funktionsneds				1,0											-1,0
Dyskalkyli, utökat uppdrag				1,5											-1,5
Rehabilitering								10,0							-10,0
Smärtbehandling								10,0							-10,0
Primärvårdsatsning								200,0							-200,0
Läkemedelsenomengångar								1,0							-1,0
Centrum för primärvårdsforskning								1,0							-1,0
Neonatalplatser								15,0							-15,0
Barnhälsovård								17,9							-17,9
Avsiktsförklaring, Vårdförbundet								20,0							-20,0
Ambulansdistrikt 1, egen regi								20,0							-20,0
Ökade kostnader Läkemedel								140,0							-140,0
Akutvårdsatsning								30,0							-30,0
Kösatsning								20,0							-20,0
Missbruksvård, satsning								5,0							-5,0
Utökning ST								46,0							-46,0
Psykisk hälsa								30,0							-30,0
Avgiftfri gynekologisk cellprovtagning					x		x	7,0							-7,0
Kvinnosjukvård, förlossning								15,0							-15,0
Omstruktureringkostnader, nya sjukhusområden								-10,0							10,0
Ambulanssjukvårdsavgift, 300 kr								-31,0							31,0
E-hälsa minskat anslag									-10,0						10,0
RS, minskad administration, färre projekt									-236,4						236,4
FTV, minskat avkastningskrav									4,0						-4,0
PeN, minskat anslag											-27,5				27,5
PN, utökat uppdrag, klagomålshantering												2,0			-2,0
SN, oförändrat resultatkrav															0,0
Tekniska justeringar; interna förändringar	0,0	-1,5	1,5	9,5	14,3	-26,2	2,1	43,7	0,0	-48,9	0,0	0,0	0,0		-6,3
Summa regionbidragsförändringar	-8,1	196,4	-17,5	47,9	393,2	207,8	143,7	1 165,2	-6,3	-248,6	-24,4	2,3	0,4	0,0	-1 852,0
Regionbidrag 2018	301,8	2 545,2	186,4	770,1	9 416,2	5 780,7	3 515,6	14 276,6	81,2	1 172,6	111,9	17,7	19,1	0,0	-38 195,1

5 Investeringsbudget

Miljoner kronor	Budget t o m 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	TOTAL
BYGGINVESTERINGAR (inklusive större externa förhyrningar)					
Öresundsstågsdepå i Hässleholm	245	712	410	0	1 367
Nya sjukhusområdet i Malmö ¹	1 740	612	1 900	2 231	12 294
Nya sjukhusområdet i Lund ²	713	22	0	0	735
Nya sjukhusområdet i Helsingborg ¹	1 691	772	805	810	5 467
Hälsostaden Ängelholm, (extern förhyrning)	0	0	0	0	0
Summa pågående bygginvesteringar över 100 miljoner	4 144	2 118	3 115	3 041	19 863
Pågående bygginvesteringar under 100 miljoner		54	11	0	
Ram för nya objekt hälso- och sjukvårdssektorn		240	379	402	
Servicenämndens ram för fastighetsägarinvesteringar		344	394	314	
SUMMA BYGGINVESTERINGAR		2 756	3 898	3 757	
UTRUSTNINGSinVESTERINGAR					
Pågående utrustningsobjekt, vård och hälsa		561	269	244	
Planeringsram nya utrustningsobjekt, vård och hälsa		537	401	713	
Kollektivtrafiken, varav		1 063	268	77	
<i>tilläggsbeställning 30 pågatåg</i>		941	54	24	2 071
<i>övrigt pågående kollektivtrafiken inklusive pott</i>		122	214	53	
SUMMA UTRUSTNINGSinVESTERINGAR		2 161	937	1 033	
Regionstyrelsen (bygg och utrustning)		91	797	783	
Servicenämndens verksamhet (bygg och utrustning)		66	44	44	
SUMMA INVESTERINGAR TOTALT		5 072	5 676	5 618	
Kreditivränta, tåg		2	4	4	
Kreditivränta, bygg		21	32	28	
INVESTERINGAR inklusive kreditivränta		5 095	5 712	5 650	
Exklusive tåg och bussar		4 152	5 654	5 622	
Exklusive tåg, bussar och kreditivränta		4 131	5 622	5 594	

¹ Avser medelstilldelning tom 2017–06, planerad medelstilldelning ligger under ram nya objekt Bygg hälso- och sjukvårdssektorn

² Avser medelstilldelning tom 2017–06, planerad medelstilldelning ligger under ram nya objekt Bygg hälso- och sjukvårdssektorn avsatta medel för bland annat planering/projektering kulvert och servicecentral samt ersättningslokaler kvinnokliniken, 635 Mkr, 2018–2022

Allians för Skåne
Region Skåne
291 89 Kristianstad
www.oppositionskaene.se